C.H.P
D.P
PARTİLER
albümü
YUHA
M.P

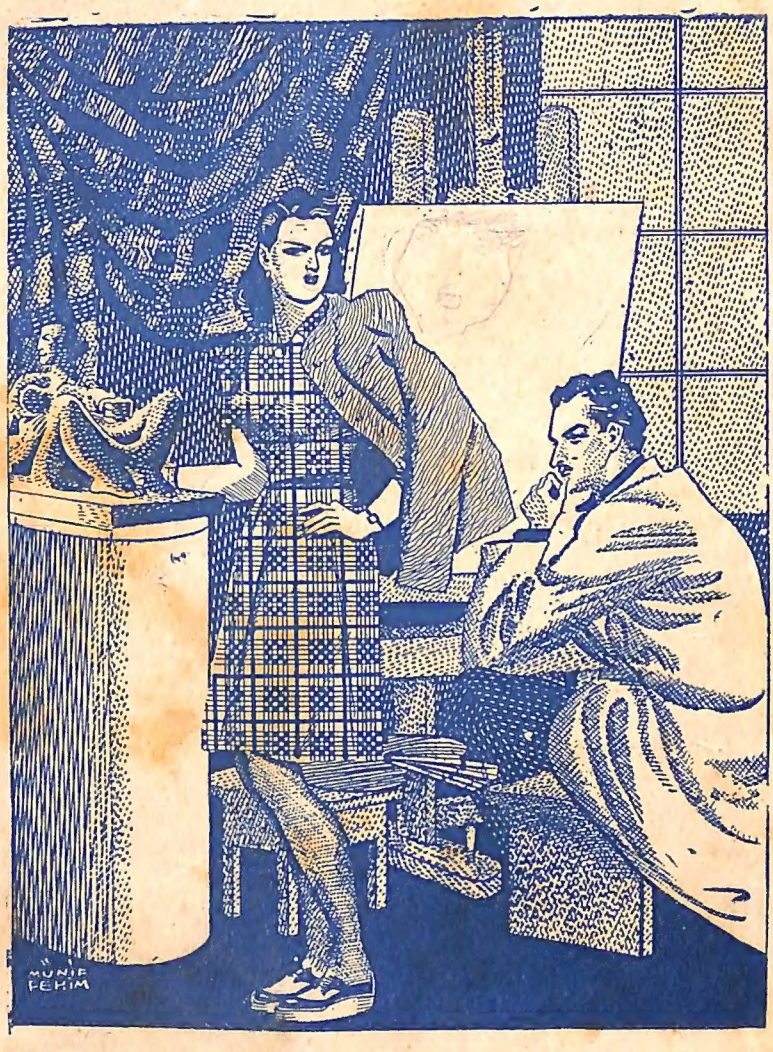

Erkek – Kirli çamaşırların ortaya dökülmüş, çok yüz kızartıcı şeyler duydum...
Kadın – Neymiş o kirli çamaşırlar dediğin şey, politika mı yapıyormuşum?...

***

PARTİLER

Halkçılar fis kos ederken M. P. Yârânı ile
D. P. meydan okuyor doğrusu aslancasına
Hele geçsin de seçimler görelim âkıbeti:
Gülelim, vech-i abûsun dökülen mancasına!

FİGANİ BABA

HİLMİ YÜCEBAŞ

Partiler Albümü

- ★ KARİKATÜR HAKKINDA BİR KAÇ SÖZ
- ★ KARİKATÜR ÜSTADLARIMIZIN VE GENÇ SANATKÂRLARIMIZIN GÖRÜŞÜ İLE PARTİLERİMİZ
- ★ 140 YILDANBERİ TÜRKİYEDE KURULAN BÜTÜN SİYASİ PARTİLERİN TABLOSU
- ★ MİZAHİ ŞİİR VE FIKRALAR

İSTANBUL — 1954

BİR KAÇ SÖZ

Hilmi YÜCEBAŞ

Her mevzuun ciddi tarafına mukabil, lâtife şeklinde bir de tankid tarafı vardır. Bu bakımdan; karikatür her şeyden evvel bir lâtifedir Rahmetli Cenap Şehabettin bey bunu «Karikatür: hakikatin kabak duruşudur.» şeklinde pek güzel târif eylemiştir. Karikatür; lâtife kisvesine bürünmüş bir tenkid olmak bakımından bunun, lâtifenin lâtif olmak hududunu aşmamasına dikkat gerektir.

Karikatürcülük, hakikat ve vakıanın tenkidi ve ince bir iğneleme demek olduğuna göre karikatürcünün (tenkid) ile (tahkir), (nezaket) ile (gılzat) arasını ayırmakta ustalık göstermesi şarttır. Aksi takdirde, ortaya koyduğu bir sanat eseri değil, kabalık örneği olur. Böyle olduğundan ötürü her karikatürcüye, ressam denilebilirse de, her ressam karikatürcü sayılmaz.

Karikatürcülük; göz ve el mehareti kadar, herkesçe görülmesi ve fark edilmesi müşkül inceliklere de nufuzu iktiza ettirir İşte bundan dolayı Meşrutiyetten bu yana karikatür san'atında bizde birçok ressamların isimleri sıralanabilirse de; Cem, Ramiz, Rıfkı, bilhassa Cemal Nadir san'at mahareti ile, zekâ ve nezaket kabiliyetini en müsaid şartlarla birbiriyle uyuşturmakta yüksek bir kabiliyet göstermiş bulunmaları bakımından isimlerini de mizah tarihimizde ölmezliğe ulaştırmışlardır.

Karikatür; Türkiyede tanzimattan sonra Karagöz, Hayal, Çıngıraklı Tatar, Çaylak, Diyojen vesair mizahî gazete ve mecmualarla başlamış ise de o zamanlar gerek ressamlık ve fotoğrafçılık, gerek çinkoğrafçılık, san'atları bugünkü terakkisine ulaşmamış bulunduğundan mâna bakımından bazıları değerli sayılsalar bile tersimde matlup incelik noktasından çok ibtidaî kalmışlardır.

Avrupa gazetelerinde de Türkiye ve Türklere müteallik karikatürler çıkardı. Hatta, Sultan Aziz ve Sultan Hamidin karikatürleri de Paris gazetelerinde çıkmıştı. Fakat o zamanlar Türkiye, mutlakiyet ve istibdat şekliyle idare olunduğundan bu karikatürler daha ziyade gerek Türkiyeyi, gerek Türkleri siyasî maksadla tezyif mahiyetini taşırdı.

İkinci meşrutiyetten sonra ilk Karagöz, Boşboğaz, Geveze gibi mizah gazetelerinde karikatürler görülmeğe başlandı. Fakat bunlar, tersim bakımından hiç te karikatür sayılabilecek halde olmayıp ancak mâna ve mefhum itibariyle mevzuu karikatürleştiren resimlerdi.

İlk olarak merhum üstad Cem'in önce (KALEM) sonra (CEM) mecmualarındaki eserleri; şahısları tersimde ana hatlarını tebarüz ettirmekle be-

raber karikatürden matlup mâna ve tenkid inceliğini de toplayan eserler oldu.

Bunları (Aydede) mecmuasında Rıfkı'nın (Diken) de Sedat Simavi'nin, (Akbaba) da Ramiz'in ve Ratip Tahir'in gerek tersim, gerek mânasının taşıdığı tenkid itibariyle kıymetli karikatürleri takip etti. Nihayet Cemal Nadir'de Türk karikatürü san'at şâhikasına yükseldi. Onun yarattığı Amcabey ve Amcabey lisanından pek zarif nüktelerini ve tenkidlerini bu gün olduğu kadar yarın da lezzetle seyrolunacak ve okunacak karikatür edebiyatı saymak hiç de yanlış değildir.

Karikatür; yalnız tenkid değildir. Onun ciddi işlerle uğraşmaktan yorulmuş dimağlara bir sükûn ve huzur, gönüllere açıkça söylenmesi istenilmekle beraber söylenemeyen şeylerin lâtife tarzında efkârıumumîye önüne serilmesinden ileri gelen bir ferahlık getirdiği de muhakkaktır.

(Karikatür) ün mümtaz bir vasfı da muhalefettir, fakat edebli ve edebî muhalefet. Edebli ve edebî muhalefet, iğneli târiz; istihdaf eylediği makamı, müesseseyi, şahsiyeti darıltmaz. Fakat; tenkid ve târizde lâtife ve nezaket hududu aşıldı mı, o zaman karikatürün asıl çehre ve hüviyeti soysuzlaşır. Tenkid ve lâtife; darıltma ve hakarete alet edilmiş olur.

İşte bütün bu noktaları dikkate alarak, seçim mevzuuyle bütün vatandaşların ilgilenmiş ve hepsinin sinirleri gerilmiş bulunduğu bu günlerde, türlü eski dergiler ve gazetelerde çıkmış karikatürlerden yukarıda arzettiğim vasıflara uygun olduklarını sandıklarımdan seçtiklerime, bazı yenilerini de ekleyerek seçim sürprizlerini ve lâtifelerini bir albüm halinde okuyucularıma sunmak istedim.

Artık eski duruma veda etmiş ve demokrasi hareketlerine oldukça alışmış ve intibak eylemiş bulunuyoruz. Partiler çoğalmıştır. Bunların yerinde ve yersiz birbirlerine târizleri günün meseleleri haline gelmiştir. Sözleri ve olayları sahifeler dolusu yazılarla umumî efkâra arzeden gazeteler yanında, bizim karikatür albümü; lâtife ile tenkidi hamur ederek şahısların, partilerin az çizgi ve az söz ile, günün çeşidli görüşlerine göre, durumlarını ve hallerini tesbit etmekten başka bir maksad taşımamaktadır. Hakikat; somurtkandır. Lâtife güleç yüzlüdür. Tenkid ederken gülen ve tenkidine lâtife çeşnisi verene darılmamak tabiidir. Şimdi sevgili okuyucularım!

Topladığımız karikatürleri seyreder ve onların mâna ve mefhumlarına müteallik nükteleri okurken bunları toplayıp neşredenin her vatandaşı sevdiğine ve her partiye tarafsız kalmakla beraber hürmet beslediğine lütfen inanınız, gülüp geçiniz ve her şeyden evvel (Darılmaca yok!) vecizesine biz yürekten inandığımız gibi, siz de gülümseyip isterseniz (Boş veriniz!) ama mutlaka (Hoş görünüz!)

Gönüllerimiz şen, vatanımız ruşen olsun!

İstanbul : Mart 1954

Hilmi YÜCEBAŞ

Türkiyede Siyasî Partiler Tablosu

İkinci Meşrutiyete kadar (1814 - 1923)

1 — Etniki Eteriya	1814		
2 — Fedailer Cemiyeti	1859		İstanbul
3 — Yeni Osmanlılar Cemiyeti	1865		İstanbul
4 — Ali Suavi (Üsküdar) Komitesi	1878		İstanbul
5 — Kleanti Skalyeri-Aziz Bek Komitesi	1878		İstanbul
6 — Hınçak Komitesi	1887		Cenevre
7 — Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti	1889	(1305)	İstanbul
8 — —— Paris Şubesi	1889		Paris
9 — Taşnaksütyun Komitesi	1890		Kafkasya
10 — Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti Cenevre Şubesi	1897		Cenevre
11 — —— Kahire Şubesi	1897		Kahire
12 — Osmanlı Terakki ve İttihad Cemiyeti	1902		Paris
13 — Teşebbüsü Şahsî ve ademî Merkeziyet Cemiyeti	1902		Paris
14 — Osmanlı İttihad ve İnkilâp Cemiyeti	1904		Cenevre
15 — Cemiyeti İnkılâbiye	1904		İstanbul
16 — Osmanlı Hürriyet Cemiyeti	1906		Selânik
17 — Vatan ve Hürriyet Cemiyeti	1907		Şam
18 — Selâmeti Umumiye Kulübü	1907		İstanbul

İKİNCİ MEŞRUTİYET

İttihad ve Terakki Hâkimiyeti Devresi (1908 - 1918)

1 (19) — Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti	1908	(1324)	Selânik
2 (20) — Fedakâranı Millet Cemiyeti	1908		İstanbul
3 (21) — Nesli Cedit Kulübü	1908		İstanbul
4 (22) — Türk Derneği	1908		İstanbul
5 (23) — Osmanlı Ahrar Fırkası	1909		İstanbul
6 (24) — Osmanlı Demokrat Fırkası	1909		İstanbul
7 (25) — İttihadı Muhammedî Fırkası	1909		İstanbul
8 (26) — Heyeti Müttefikai Osmaniye	1909		İstanbul
9 (27) — Arnavut Başkim Kulübü	1909		
10 (28) — Islâhatı Esasiyei Osmaniye Fırkası	1909		Paris
11 (29) — Ahali Fırkası	1910		İstanbul
12 (30) — Osmanlı Sosyalist Fırkası	1910		İstanbul
13 (31) — —— Paris Şubesi	1911		Paris
14 (32) — Türk Yurdu Cemiyeti	1911		İstanbul
15 (33) — Hürriyet ve İtilâf Fırkası	1911		İstanbul
16 (34) — Cenevre Türk yurdu	1911		Cenevre
17 (35) — El Müntedî ül Edebî	1911		Cenevre
18 (36) — Türk Ocağı	1911		İstanbul
19 (37) — Halâskâr Zabitan Grubu	1912		İstanbul
20 (38) — Millî Meşrutiyet Fırkası	1912		İstanbul
21 (39) — İstihlâki Millî Cemiyeti	1912		İstanbul
22 (40) — Lozan ve Nöşatel Türk Yurdu	1921	Nöşatel,	Lozan
23 (41) — Paris Türk Yurdu	1913		Paris
24 (42) — Millî Talim ve Terbiye Cemiyeti	1916		İstanbul
25 (43) — Halka Doğru Cemiyeti	1917		İzmir

Mütareke ve Müdafaai Hukuk Devreleri (1918 - 1923)

1 (44) — Radikal Avam Fırkası	1918	(1334)	İstanbul
2 (45) — Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti	1918		Selânik
3 (46) — Osmanlı Hürriyetperver Avam Fırkası	1918		İstanbul
4 (47) — İstihlâsı Vatan Cemiyeti (*)	1918		Manisa
5 (48) — Kars Milli Şûrâ Hareketi	1918		Kars
6 (49) — Karakol Cemiyeti	1918		İstanbul
7 (50) — Selâmeti Amme Heyeti	1918		İstanbul
8 (51) — Teceddüt Fırkası	1918		İstanbul
9 (52) — Osmanlı Sulh ve Selâmet Cemiyeti	1918		İstanbul
10 (53) — Millî Kongre	1918		İstanbul
11 (54) — Ahali İktisat Fırkası	1918		İstanbul
12 (55) — Trakya Paşaeli Müdafaa Heyeti Osmaniyesi	1918		Edirne
13 (56) — İzmir Müdafaai Hukuku Osmaniye Cemiyeti	1918		İzmir
14 (57) — Selâmeti Osmaniye Fırkası	1918		İstanbul
15 (58) — Kilikyalılar Cemiyeti	1918		İstanbul
16 (59) — Sosyal Demokrat Fırkası	1918		İstanbul
17 (60) — Sulh ve Selâmeti Osmaniye Fırkası	1918		İstanbul
18 (61) — Vahdeti Milliye Heyeti	1919	(1335)	İstanbul
19 (62) — Kürdistan Teali Cemiyeti	1919		İstanbul
20 (63) — Millî Ahrar Fırkası	1919		İstanbul
21 (64) — İngiliz Muhipler Cemiyeti	1919		İstanbul
22 (65) — Vilâyatı Şarkiye Müdafaai Hukuk Cemiyeti	1919		İstanbul
23 (66) — Şarkî Anadolu Müdafaai Hukuk Cemiyeti	1919		Erzurum
24 (67) — Hareketi Milliye - Reddi İlhak Teşkilâtı	1919		Ege Mıntıkası
25 (68) — Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası	1919		İstanbul
26 (69) — Osmanlı İlâyı Vatan Cemiyeti	1919		İstanbul
27 (70) — Millî Türk Fırkası	1919		İstanbul
28 (71) — İlhakı Red Heyeti Milliyesi	1919		İzmir
29 (72) — Trabzon ve Havalisi Ademi Merkeziyet Cemiyeti	1919		İstanbul
30 (73) — Aydın Heyeti Milliyesi	1919		Aydın
31 (74) — Denizli Heyeti Milliyesi	1919		Menderes
32 (75) — Vilson Prensipleri Cemiyeti	1919		İstanbul
33 (76) — Hürriyet ve İtilâf Fırkası	1919		İstanbul
34 (77) — Nigehban Cemiyeti Askeriyesi	1919		İstanbul
35 (78) — Osmanlı Mesaî Fırkası	1919		İstanbul
36 (79) — Osmanlı Çiftçiler Derneği	1919		İstanbul
37 (80) — Mağdurini Siyasiye Teavün Cemiyeti	1919		İstanbul
38 (81) — Tealii İslâm Cemiyeti	1919		İstanbul
39 (82) — Türkiye Sosyalist Fırkası	1919		İstanbul
40 (83) — Trabzon Muhafazai Hukuku Milliye Cemiyeti	1919		Trabzon
41 (84) — Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti	1919		Sivas
42 (85) — İstanbul Müdafaai Hukuk Cemiyeti	1919		İstanbul
43 (86) — Yeşil Ordu	1920	(1336)	Ankara
44 (87) — Amele Fırkası	1920		İstanbul
45 (88) — Türkiye Komünist Fırkası	1920		Ankara
46 (89) — Gizli Komünist Fırkası	1920		Ankara
47 (90) — Halk İştirakiyûn Fırkası	1920		Ankara
48 (91) — Mim mim Grupları	1920		İstanbul

(*) Beyaz olarak yazılan cemiyetler Müdafaai Hukuk devresine aittir.

49 (92) — Türkiye Zürra Fırkası	1920		İstanbul
50 (93) — Tariki Salâh Cemiyeti	1921	(1337)	İstanbul
51 (94) — Birinci Grup	1921		Ankara
52 (95) — Şarkı Karip Çerkesleri Temini Hukuk Cemiyeti	1921		
53 (96) — Müstakil Sosyalist Fırkası	1922	(1338)	İstanbul
54 (97) — İkinci Grup	1922		Ankara
55 (98) — Muhafazai Mukaddesat Cemiyeti	1922		Erzurum
Cumhuriyet Rejimi			
1 (99) — Cumhuriyet Halk Partisi (*)	1923	(1339)	Ankara
2 (100) — Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	1924	(1340)	Ankara
3 (101) — Serbest Cumhuriyet Fırkası	1930		İstanbul
4 (102) — Ahali Cumhuriyet Fırkası	1930		Adana
5 (103) — Türk Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Partisi	1930		Edirne
6 (104) — Millî Kalkınma Partisi (*)	1945		İstanbul
7 (105) — Demokrat Parti (*)	1946		Ankara
8 (106) — Sosyal Adalet Partisi (*)	1946		İstanbul
9 (107) — Liberal Demokrat Partisi	1946		İstanbul
10 (108) — Çiftçi ve Köylü Partisi	1946		Bursa
11 (109) — Türk Sosyal Demokrat Partisi	1946		İstanbul
12 (110) — Türkiye Sosyalist Partsi (*)	1946		İstanbul
13 (111) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi	1946		İstanbul
14 (112) — Türkiye İşçi ve Çiftçi Partisi (*)	1946		İstanbul
15 (113) — Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi	1946		İstanbul
16 (114) — Yalnız Vatan için Partisi	1946		İstanbul
17 (115) — Ergenekon Köylü ve İşçi Partisi (*)	1946		İstanbul
18 (116) — Arıtma Koruma Partisi	1946		Ankara
19 (117) — İslâm Koruma Partisi	1946		İstanbul
20 (118) — Yurt Görev Partisi	1946		İskenderun
21 (119) — İdealist Partisi	1947		İstanbul
22 (120) — Türk Muhafazakâr Partisi (*)	1947		İstanbul
23 (121) — Türkiye Yükselme Partisi	1948		İskenderun
24 (122) — Millet Partisi	1948		Ankara
25 (123) — Öz Demokratlar Partisi	1948		Afyon
26 (124) — Serbest Demokrat Partisi	1948		İzmir
27 (125) — Müstakil Türk Sosyalist Partisi	1948		Istanbul
28 (126) — Toprak, Emlâk ve Serbest Teşebbüs Partisi	1949		İstanbul
29 (127) — Müstakiller Birliği	1950		İstanbul
30 (128) — Çalışma Partisi (*)	1950		İstanbul
31 (129) — Liberal Köylü Partisi	1950		Ankara
32 (130) — Demokrat İşçi Partisi (*)	1950		İstanbul
33 (131) — Bağımsızlar Siyasî Derneği	1961		İstanbul
34 (132) — İslâm Demokrat Partisi	1952		Ankara
35 (133) — Türkiye Köylü Partisi (*)	1952		İstanbul
36 (134) — Cumhuriyetçi Millet Partisi (*)	1953		Ankara

(*) İsimleri önünde bu işaret bulunan partiler halen faaliyettedirler.
(Türkiyede Siyasî Partiler — 1952, 800 sayfa — Dr. Tarık Z. TUNAYA)

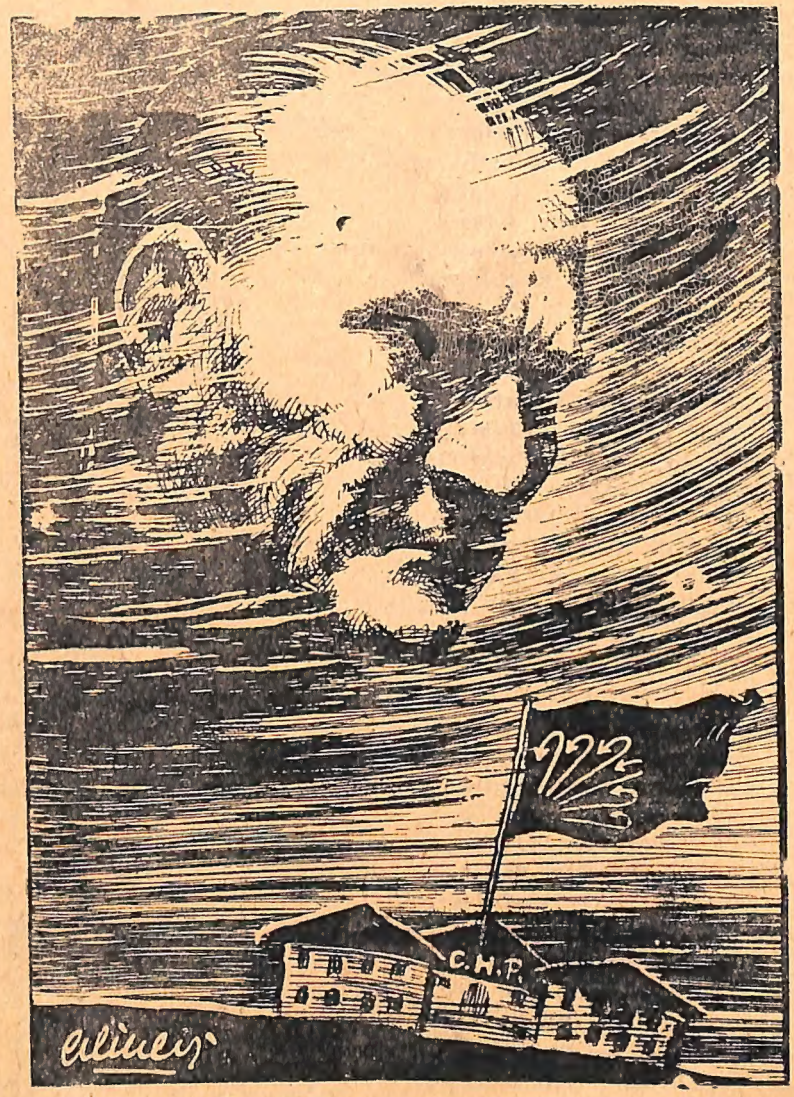

Ata'nın ruhu — Bu değişikliğe bakılırsa ben partiyi terkedeli asırlar geçmiş olmalı!..

***

ATATÜRK'Ü SEVMEK MİLLİ BİR İBADETTİR.

CELÂL BAYAR

BU SEÇİMDE DEMOKRATLAR MECLİSTE FAZLA YER ALACAK..

Sen ki gelirsin meclise hiç yermi bulunmaz..
Baş üzere yerin var!

*

BAYAR BÂBINDA

Gösterdi büyük hüsnükabul Başkana millet,
Gör karşılayış! Var mı aceb bir eşi dünden.
Türk birliğinin örneğidir böyle tezahür
Âtiye bu birlik kalacak tuhfe bugünden!

13 — 3 — 954 FİGANİ BABA

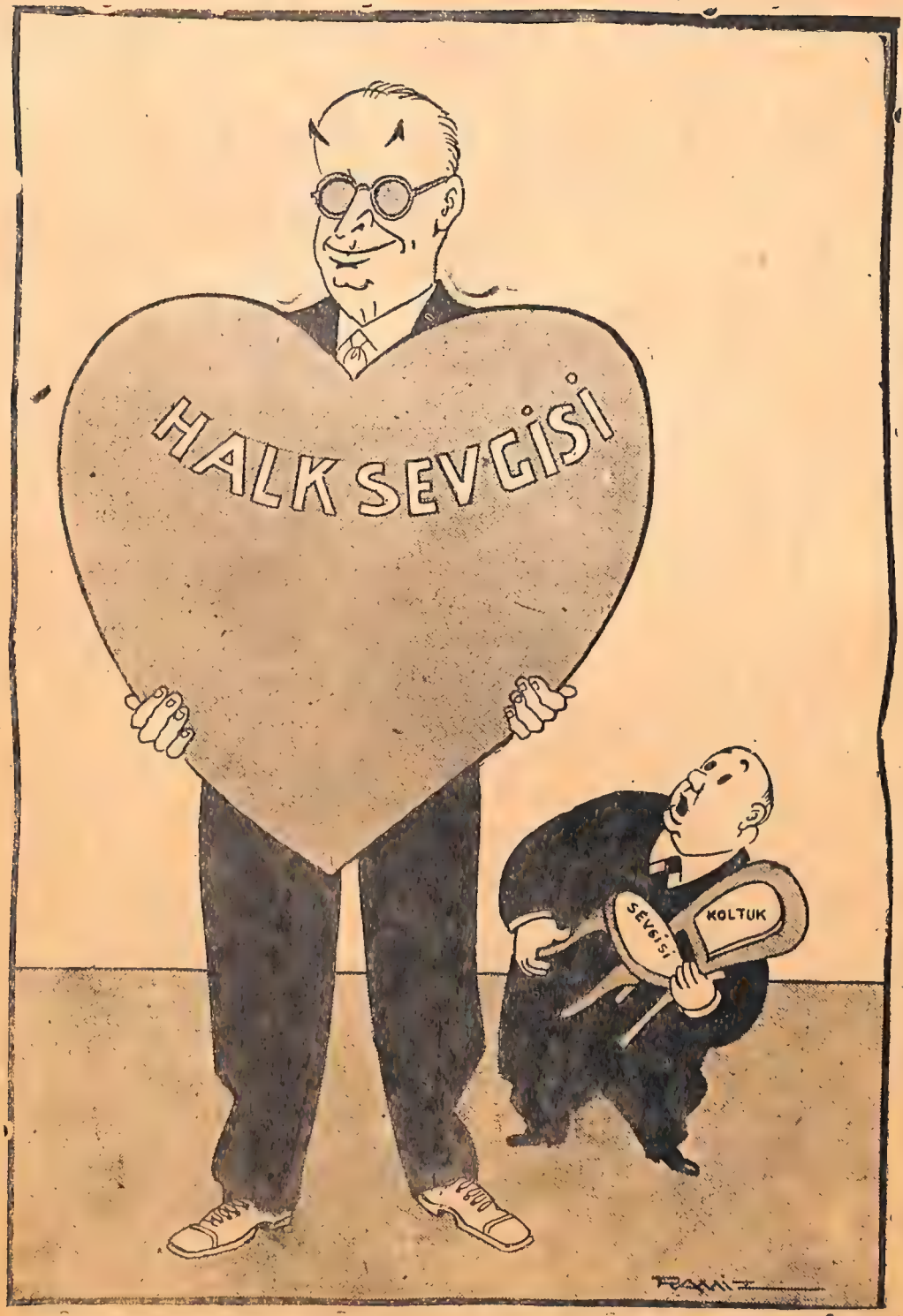

D. P. — Biz kazanacağız.
C. H. P. — Hayır, biz kazanacağız!

(Misah : 1949)

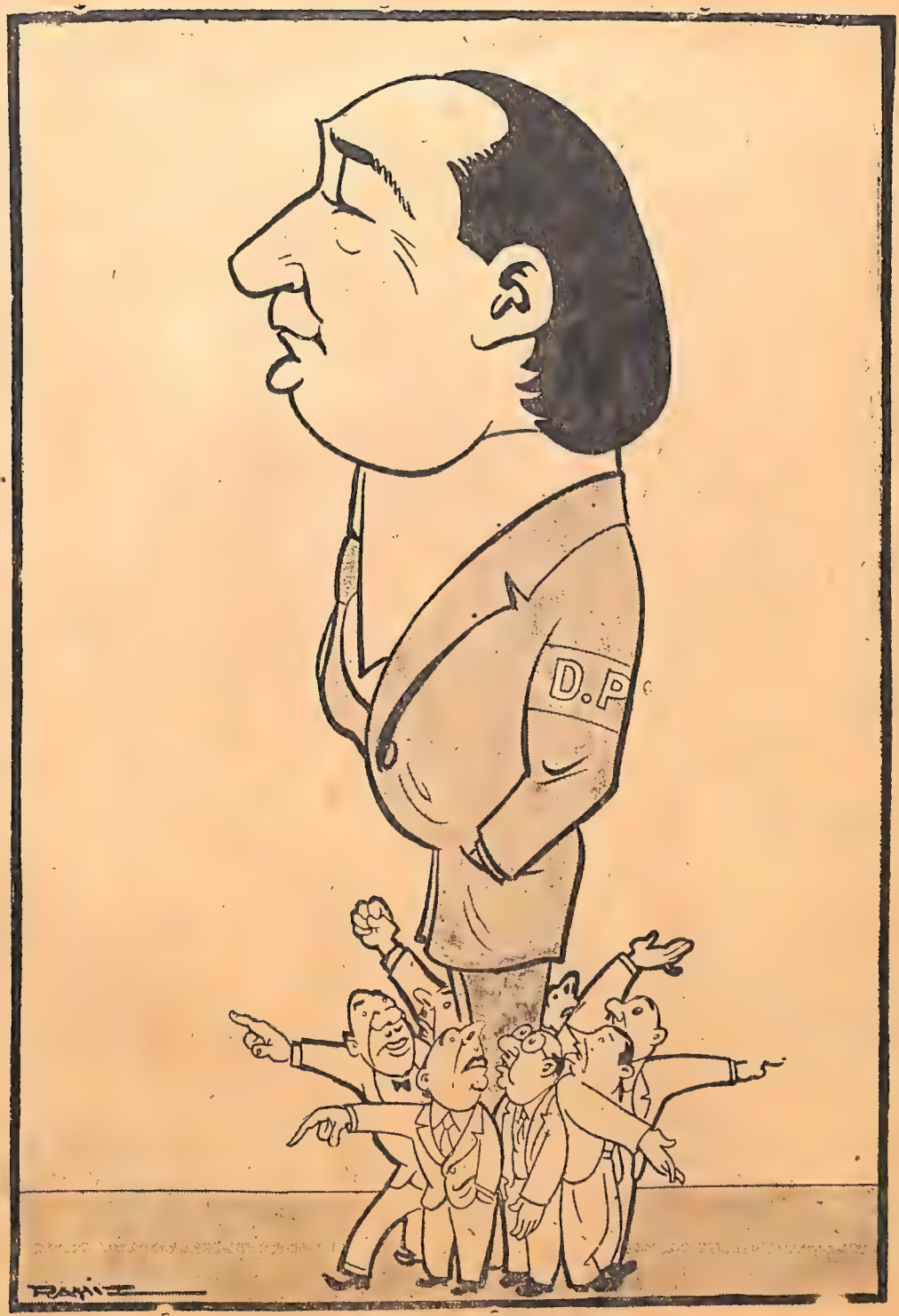

Akıl — Aman, çok ileri gitme!
Hocaları — Aman, fazla geri kalma!
Başbakan — Rica ederim, ben buraya yerimde saymıya gelmedim!

(Mizah : 950)

Dünün mizahı

Müşkilâtı intihabiye

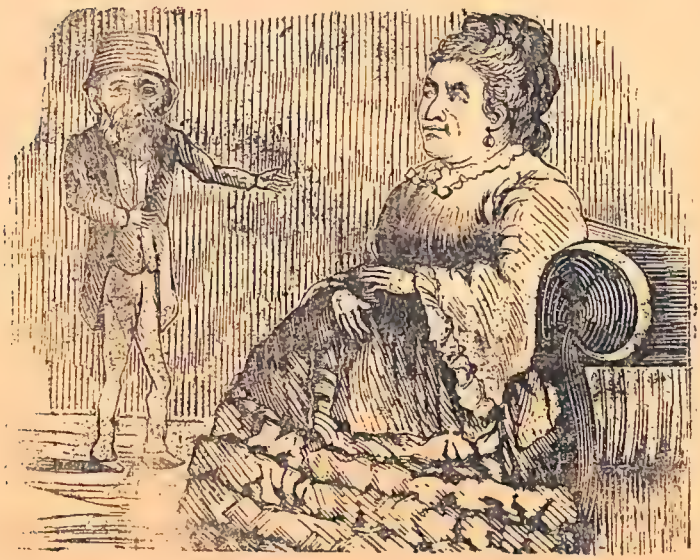

— Şöyle bir eşyayı gayri menkuleye malik olan adamın mebus olmak için başka mülke ne ihtiyacı olabilir?

Hayal : 1876

★ ★ ★

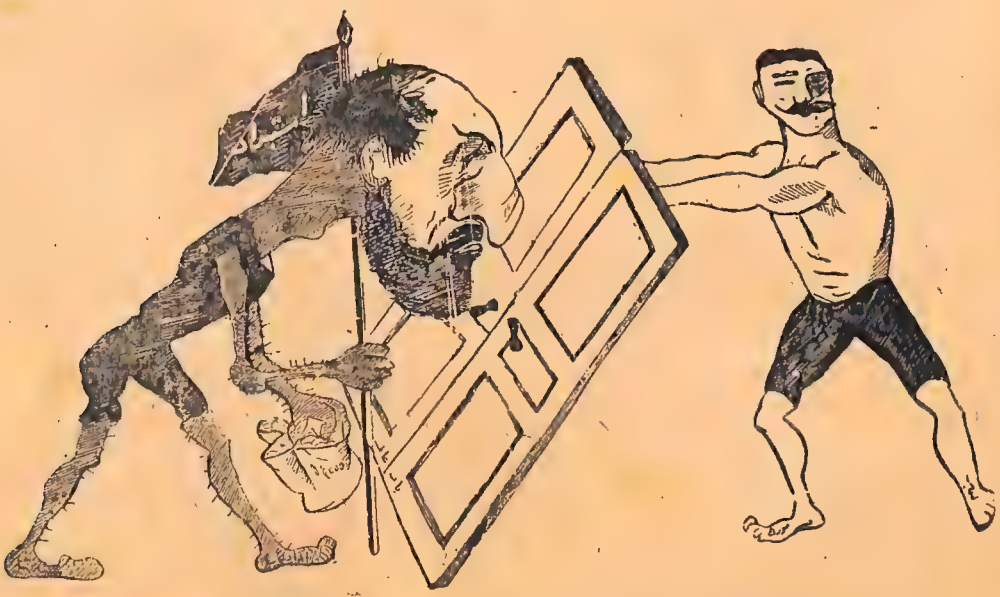

Müsaraat istibdat ve Hürriyet

— Ayol bu telâş nedir, dur biraz ne oldu anlat..

— Bir daha gelişimde anlatırım, şimdi vakit kaybetmeğe gelmez, memlekette münhal var.

Davul : 1908

★★★

O zamanki serpuşların dili (Aydede)

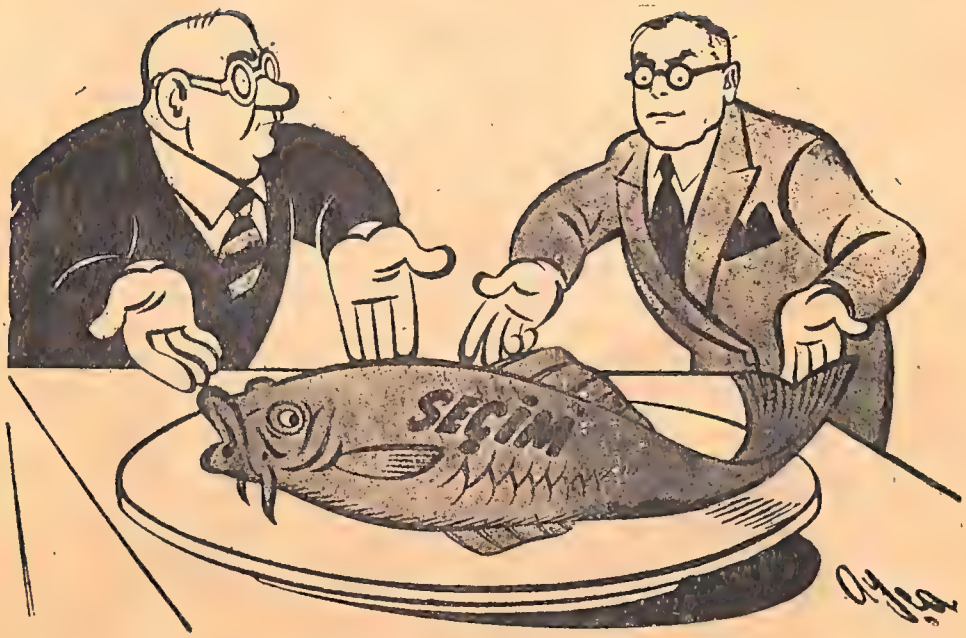

BİR NİSANA GİRERKEN

C, H, P, — Buyurun!.

D, P, — Yok .., yine siz buyurun!..

★★★

— Monşer! Hangisini intihap edersiniz?

Dalkavuk : 1324

(Karagöz ve Kaht-ı rical...)

(44) sene evvel (devlet adamı buhranı) ndan şikâyet ediliyormuş ki, Karagöz, elinde hisar, devlet adamı imal (!) etmiye başlamış. Hacivat, Karagöz'e diyor ki:

— Karagözüm... Bu ne meşguliyet yahu!.. Kan ter içinde kalmışsın;

— Ne yapayım birader... Herkes (kaht-ı rical) diye feryat ediyor. Başka çare yok... Bari bol bol çekeyim de herkes keyfine göre adam bulsun...

Bizim (Kasideci yamağı) (44) yıl önceki hakikatin bugün de karşımıza dikildiğini görünce, dayanamadı, sazı eline aldı:

Bugünkü şartlar içinde (DEVLET ADAMI) olabilmenin (DEVLET KUŞU) mânasına geldiğini de unutmıyarak bazı mısralar sıraladı. Osmanlıca tabirlerin resmî ve hususî hayattan el etek çektikleri bir sırada (Kaht-ı Rical) terkibi ile (DEVLET ADAMI ARAMAK), acaba, asıl arananın Devlet mi olduğunu isbat ediyor?

KAHT — I RİCAL VAR!...

Buluşub sözleşme olur günlerce,
Galiba yine bir ahtı rical var.
Miting, kongre, soru, dilekçe
Bu şanssız diyarda baht-ı rical var..

Dertliler bekleşir, ağılda, inde,
(Efendimiz) hâlâ mağra devrinde,
Bir taş ağır gelir elbet yerinde,
Yoksulun evi yok: taht-ı rical var!

Hürriyet benzedi atomlu tank'a
Vaatlar Maşallah: Zümrüd-ü Anka,
Sözümüz daima şükürdür Hakka,
Bir ahir zamandır; kaht-ı ricâl var!..

(Millet — 951)

CELÂL BAYAR SIRTTA TAŞINIYOR ...

— Eyvah! Bunlar da mı sırtımıza binecek?! (Mizah : 946)

SEÇİMLER YAKLAŞIRKEN

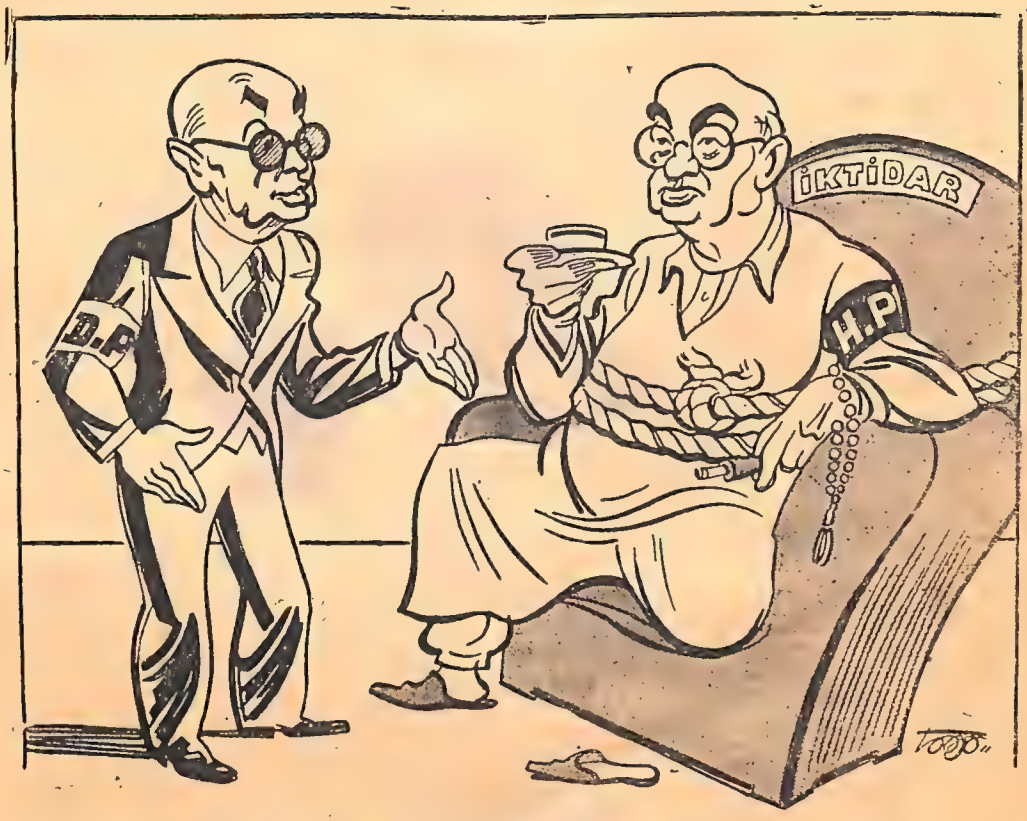

C, H, P, — Fazla yerim olsaydı, size buyurun derdim!
D, P, — Zahmet etmeyin efendim, ben sizin yerinize de otururum!

Ruhu da gözlüğü gibi siyah

— Hemşeri, sen hangi fırkadansın?
— Birinci fırka, ikinci alay, üçüncü tabur, dördüncü bölük, beşinci mangasından..

Muhbir — Vaziyeti siyasiye yine karışıyor gibi, Paşa... Bilmem siz nasıl görüyorsunuz?
Damad — Muzlim azizim.. Adam akıllı muzlim!..

Zümrüdüanka : 1923

ASIRLARIN ENKAZINDAN

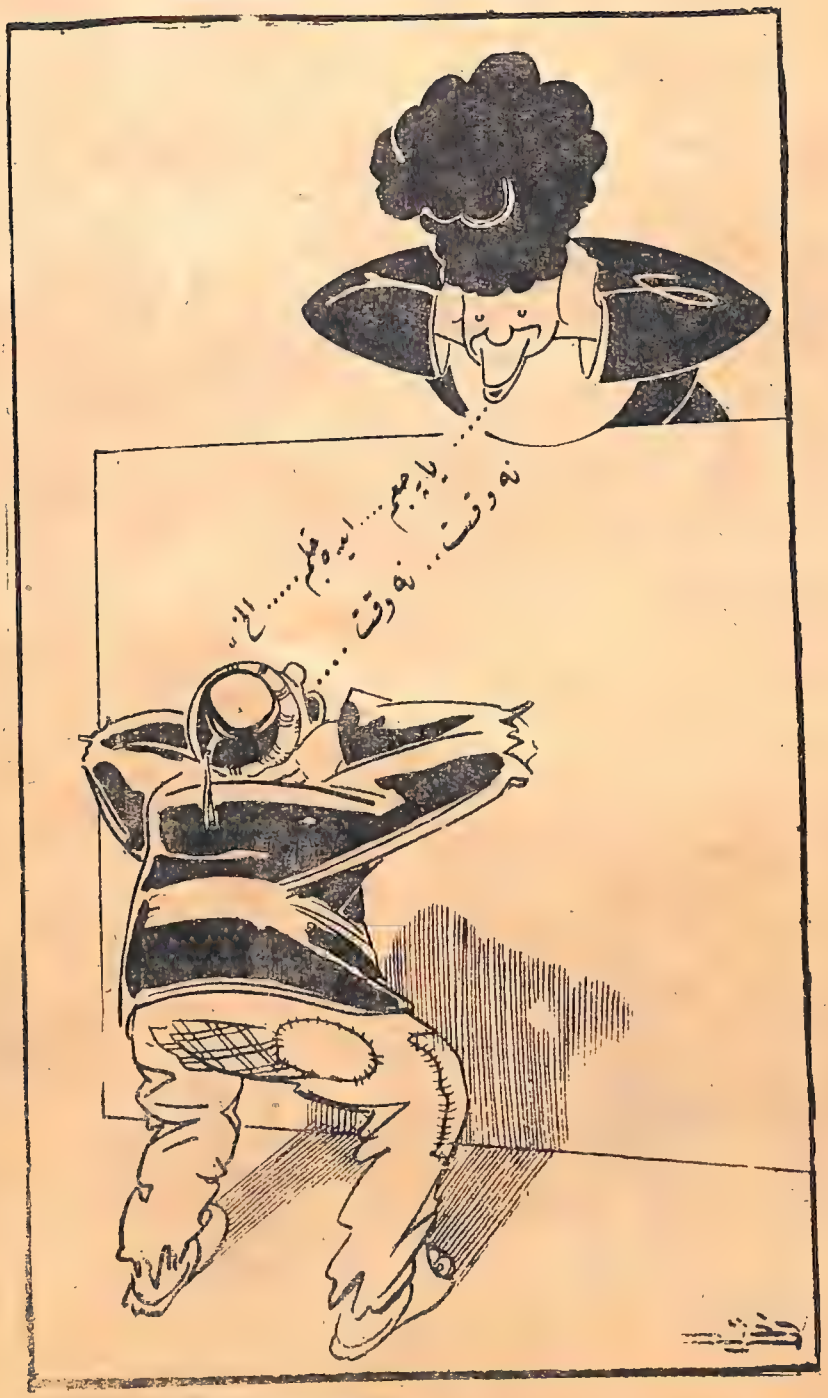

Millet ve Hükümet

Zümrüdüanka : 1923

Hükümet — yapacağım, edeceğim....
Millet — Ne vakit.. ne vakit....

İntihabat münasebetiyle : Yarasalar

— Eyvah, geç kaldık., Güneş doğdu.

Zümrüdüanka : 1921

★★★

Eski İllet

Zümrüdüanka : 1923

(Hürriyet ve İtilâf) çıların toplandığı kahvede

Fala baktıranlar «Eski (Aydede) den»

* * *

Mebusla doktor arasında

Doktor — Hiç bir şeyiniz yok. Azıcık istirahat etseniz geçer.

Mebus — Bir kere dilime bakınız. Pek hastayım.

Doktor — Dilinize de istirahat lâzım.

Zümrüdüanka : 1921

MANZARA

Kimine ipek koltuk bir açılmış kucaktır,
Kimine köprü altı sığınacak bucaktır!
Kimine kara zeytin bile dünyada haram,
Kimine taze havyar anadan doğma haktır!
Dünkü yobazlar lâik, dünkü lâikler yobaz.
Dünkü fırak cübbedir, dünkü cübbe fıraktır!
Dünyanın döndüğüne inanmıyanlar varsa
Buna en canlı misal işte Emin Sazaktır!
Eskiden anasından paşa doğanlar varmış,
Hâlâ böyle bahtiyar var mı?... Bana meraktır!
İnsanlar ezilirken bin bir yükün altında,
Ne hikmet, eşeklere yük taşımak yasaktır!
İstanbulun başında şu kat kat merdivenler
Kel kafaya takılmış bir fildişi taraktır!
Öyle zenginler var ki, yüzlerini görünce,
Hatırıma gelen şey bir yalanmış çanaktır!

3 — KASIM — 947 DİKEN

Men'i müskirat tehlikesine karşı

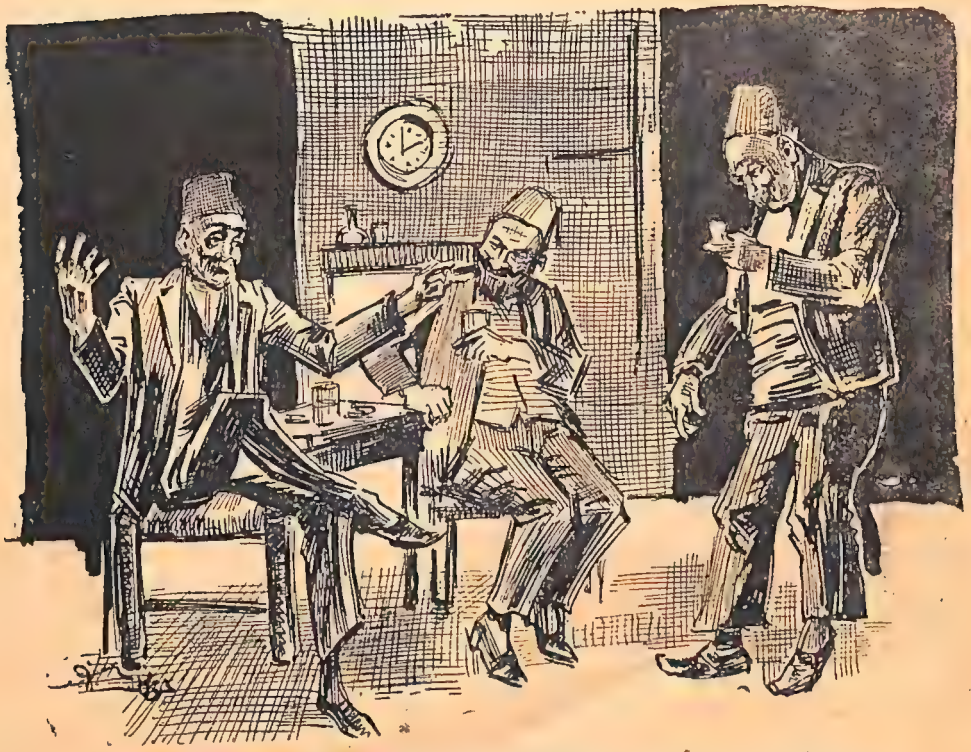

— Eski ayyaştır. Reyimizi buna vermeliyiz.. Yeni mecliste, bizden de bir aza bulunmalı!..

Zümrüdüanka : 1921

-VAR-

Gül yüzlü, ipek tenli ne bir canânımız var!
Ne Celâl Bayar gibi şöhret ve şanımız var!

Bir köşeye atılmış eski urba misâli
Taşımaktan bezilmiş köhne bir canımız var!

Kama, bıçak, tabanca hepsi çıkmış kınından
Hiç uğruna akacak demek çok kanımız var!

Kâh hürriyet vadeden, kâh tehditler savuran
Fikri muamma gibi bir Başbakanımız var!

Buğday yok, et pahalı, kömür ise azaldı
Oysa Avrupa görmüş bunca bakanımız var!

Her büyük bir adada, dinlenmeğe çekilmiş
Boşa öldürülecek ne çok zamanımız var?

Çözemedi hiç kimse seçim muammasını
Halbuki ne engin bir ilim, irfanımız var!

Bundan sonra biz artık bir denizci milletiz
Her seferde geciken 6 dalyanımız var!

İstibdattan kurtulduk çok şükür demokratız
Başımızda ne lider, ne de sultanımız var!
KEDERLİ, tasa etme «şuyum, buyum yok» diye
Merhamet, şefkat dolu asil vicdanımız var!

— 1949 —

KEDERLİ

— Yoo, bak ona söz istemem! Aşkolsun çocuğa, nâzırlık bile az. İptida akrabasını kayırdı sonra kendini.. Deli gibi burnunun doğrusuna giderek başına belâ aramaktansa suyun akışına gidip çıkarına bakmalı.

Cem : 1911

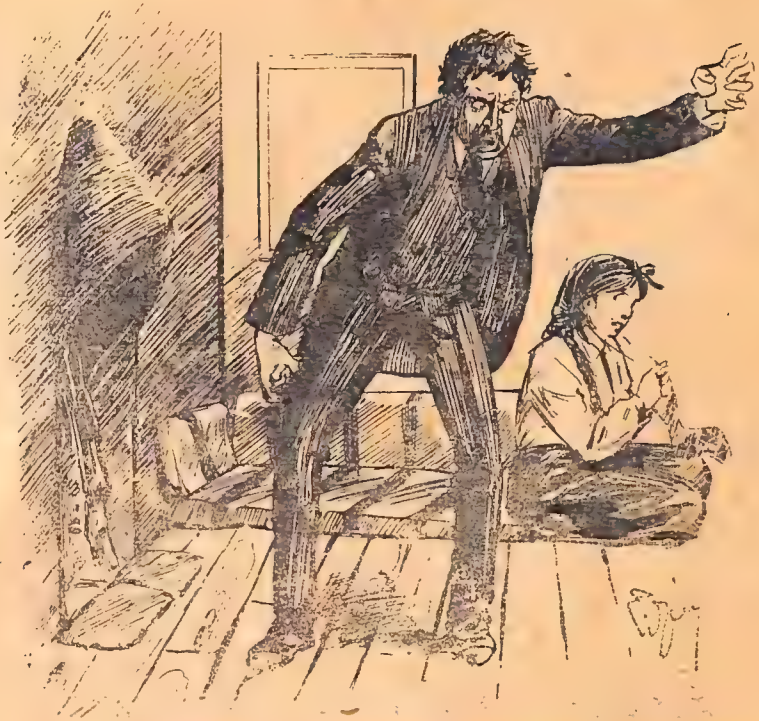

— Ah alçaklar, ah mürteciler, namussuzlar, hamiyetsizler!..

— Elâleme neden böyle fena sözler söylüyorsun?

— Senin aklın ermez; başkalarına böyle demesem kendimin hamiyetli olduğumu her kes nasıl bilecek?

Cem : 1911

Yok devreyi bililtizam uzatmışız, yok yarım tahsisat almışız, elli lira bize çok imiş, daha bilmem neler....

(Yemeğinde devamla) Bırak söylesinler, atalar sözüdür, «Aç adam oynamaz.»

Cem : 1911

GAYET İNCE BİR NÜKTE

Meclisi vükelâ sizi fena alıştırmış; öyle ikide birde söze atılmayın!.

Cem : 1911

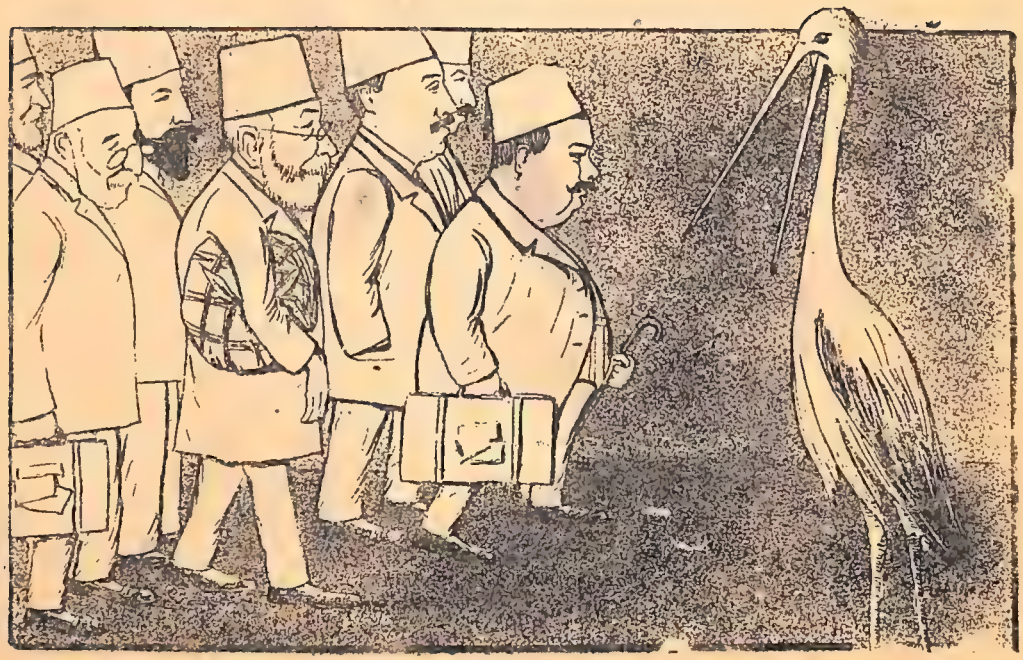

— Mebus efendiler böyle sürü ile nereye?
— Tatil değilmi ya.. Memleketlerimize avdet ediyoruz.
— İmtihan verdiniz mi?
— Bizde tatil imtihansız olur.
— Ne tatil imtihansız mı olur? Vay gidi mes'ud çocuklar vay!

Laklak : 1909

— Geçen Mecliste bir kere ağzımı açmadım!
— Amma yaptın ha, sen nutuk verirken az mı esnedik!..

Kelebek : 1924

— Ne garip, mebuslardan birisi vaktiyle sahneye çıkmış, oyun oynamış!
— Ayol, asıl garibi sahneye çıkmadan oynanan oyunlardır.

Devamlı (!) mebuslara ithaf :

Mebus — Bekçi, şurada bizim bir Meclis vardı; tersim dönmüş olmalı bir türlü bulamıyorum..

Bekçi — Ağam, onlar buradan taşınalı iki sene oluyor!..

Cem : 1910

GÖBEK

Bektaşi babasını yakalıyan Zındık şöyle demiş:

— Bre kâfir, içersin oruç tutmazsın; namaz kılmazsın yarın rûzu mahşerde, cehennemin ateşleri üstüne saçtan bir seccade yayacaklar ve sana onun üstünde namaz kıldıracaklar.

Baba gülümsemiş:

— Hoca o senin söylediğin vaziyette namaz kılınmaz göbek atılır!

Halk Partisini korkuttular. Sizi şöyle yapacağız, böyle yapacağız, hesap soracağız, bütün rezaletleri meydana koyacağız.

Neticeyi görünce; Halk Partisi şimdi göbek atıyor!

(Mizah: 1951)

— Kadınlar fırkası etrafında —

Kadın — Fırkaya mensup bir kadını nasıl takip ediyorsunuz?
Erkek — Affedersiniz; ben o fırkanın mekkâresiyim de!..
Zümrüdüanka : 1921

Âlem yine ol âlem!

— Yahu mebus olduk amma epeyce de yorulduk.
— Merak etme bundan sonrası rahat
(Kalem, 1908)

Her yiğitin bir yoğurt yiyişi var :

Muhafazakâr **Mûtedil** **Terakkiperver**
Cem : 1911

— Nâzır olup yerime göz dikenlerin hücumuna mâruz kalacağıma mebus olur, ben hücum ederim!.

Cem : 1911

***

BİR HARF

Millet Partisi, nihayet ikiye bölündü: İle riler, geriler.... .

Profesör Vasfi Raşit Sevik, her zamanki sıcak gülüşiyle:

— Biz, dedi, Millet Partisinin baş har fini alıp yürüdük.. Geri kalan onların olsun!

— Ziyankâr değil, kırıp dökmesi yok. Fakat tembel mi tembel, elinden çeker, sırtından istersen de yine yürümez!..

— Demek itilâfçı olacak!

(Aydede 1922)

Mebus — Meclis açılsın, inşallah sizin köyü yemyeşil, zümrüt gibi, cennet gibi yapacağım!

Köylü — İyi ama, oğul önümüz kara kış!

(Kadınlar halk fırkası) Anadoluda propaganda yapacakmış..

Köylü — Kadınım.. Senin şimdi dediğin (Birinci Fırka) ya ben üç sene sırtımda güllc taşıdım. Acıdınsa elimden şu çapayı bir az da sen al. Ben de süsüme bakayım.

Zümrüdüanka : 1921

— Beyefendi faalmisiniz, gayri faal mi?

— Gayri faal efendim..

— Galiba vaktiyle sizi pek fazla yormuşlar!.. —

Zümrüdüanka : 1921

Göreyim seni Adnancığım

A. B. C. diye ilk harfleri kekeleye keke leye sökmeğe kalkan bir yavrunun önüne, elinde kızılcık sopasile cehennem zebanisi gibi dikilen hocafendi:

— Sen niçin çabuk okumuyorsun? diye gözlerini devire devire çocuğun üstüne yürür Bicare yavrucak ne okuduğunu büsbütün şaşırır.

Demokrasi mektebinin ilk talebesi olan Başbakanımızın karşısına da şimdi bir alay yabaz çıkmış: «Sen beceremedin vazifen! çabuk yapamadın, okuyamadın» diye tehdid sa vuruyorlar...

Adnancığım! Göreyim seni şunlara bir güzel oku!

Doğrusu da bu :

— Madem ki bir fırkaya girecektin, ekseriyete girip te rahatına bakmalıydın; âlemi ıslah edici sen mi kaldın?

Cem : 1911

HİKÂYE

Mebusluk Peşinde

Ercüment Ekrem TALU

«Ulusal denetleme» partisi uzun ve çetin mücadelelerin sonunda iktidar mevkiine geçer geçmez bay Hâtif Taponsoy kendini bir hamlede bucak başkanlığından, genel yazganlık mevkiinde buldu.

Doğrusu bay Hâtif bu yere lâyıktı. Pardon! Lâyık değil elyaktı! Henüz iki, iki buçuk yıllık ömrü olan parti kurulurken amacını ülküsünü en önce benimseyen o olmuştu; gazeteler o buhranlı günlerde, yeni parti ile alay etmekten vazgeçmişlerse, ancak onun sayesinde idi. Karşısındakini sersem ederek saçmayı mantık diye kabul ettiren, kuvvetli bir cerbezesi vardı. Lisede öğrenebildiği beş, on kelime frenkçeyi içine karıştırarak konuştuğu Türkçe ile basit insanların üzerinde bir bilgin tesiri yapıyordu. Üstelik, boylu boslu, geniş omuzlu kara yağız çehreli, güzel bir adamdı da!

Bay Hâtifin salt bir kusuru vardı, bir parti genel yazganı için önemli sayılacak bir kusur: Kesip atmasını, adam atlatmasını bilmiyor, bir ayak üstünde binbir yalan uydurmasını beceremiyordu!

Böyle bir eksiklik, bay Hâtif gibi, dostu, ahbabı âşinası çok bir kimseyi sık sık güç durumlara düşüreceğinden, biçare vakit vakit şaşkına dönüyor, istemiyerek, birçoklarını gücendiriyordu.

Zira, atlatılmaktan kıl kadar alınmıyan, incinmiyen Adem oğullarını, doğruyu işitmek kadar kıran ve düşman eden bir şey yoktur dünyada!

Bay Hâtifin hatırlarından çıkmak istemiyeceği kadar teklifsiz, başlıca iki dostu vardır. Genel yazgan ikisine de, gönül bağlariyle, aynı derecede bağlı idi. Mercan orta okulunda sonra da bilmem hangi fakültede beraber okumuşlardı.

Meslek hayatına da yine üçü beraber atılmışlar, siyasî hayatta tekrar buluşmak hazzını tatmışlardı.

Birinin adı Şakir Bulanık, ötekininki de İrfan Bozuksüt olan bu iki dostunu birlikte geçmiş bir mazinin mâneviyat üzerinde tabiatiyle bıraktığı derin iz ve tesirden ötürü seven bay Hâtif, onların her ikisinin de sağlam ayakkabı olmadıklarını bilmekle yüreğinde bir üzüntü taşıyordu.

İkisini de, kendisine başvurdukları zaman partiye kabul ettirmek za'fını göstermişti.

— Ne olur? diye düşünmüştü. Bir sürünün içinde ak koyunda bulunur, kara koyun da. Yeter ki akların sayısı ziyade olsun. Böyleleri arada kaybolurlar!

Lâkin partiye girdikten sonra gerek bay Bulanığın ve gerek bay Bozuksütün ayranları kabarmış, ihtirasları artmış gönüllerinde birer arslan beslemeğe başlamışlardı.

Parti kuvvetlendikçe onların da burnu Kafdağına doğru yükseliyordu. Nihayet umumî seçimde «Ulusal denetleme» ciler Millet Meclisine dolunca bay Bulanıkla bay Bozuksüt emellerini açığa vurdular. İkisi de milletvekili olmak istiyorlardı.

Ve ikide birde, parti binasına gidiyor, genel yazganın sellemehüsselâm yanına gidiyor ve ikisi bir ağızdan:

— Hâtif! Haltetme! Bu sefer ilk açılacak yerler bizimdir!

Diyorlardı. Bay Hâtif te, iktidar mevkiini henüz ele almamış bir partinin o kıratta adamları milletvekilliğine seçtiremiyeceğini, seçtirirse umumî efkâr karşısında fena duruma düşeceğini bile bile:

— İnşallah! Maşallah! larla dostlarını avutma yolunu tutuyordu.

Tesadüfün tuhaflığına bakın ki, yaşlı başlı ve tecrübeli yurttaşlar arasından seçildikleri için olacak, partiye mensup milletvekillerinden her ay biri, ikisi, mutlaka ahrete göçerek yerlerini boşaltıyorlardı.

Her seferinde de yine mutlaka, iki ahbab çavuşlar: bay Bulanıkla bay Bozuksüt parti binasına damlıyor, açılan milletvekilliğini ısrarla istiyorlardı. Fakat nafile! Genel yazgan kendilerine sarih vaitte bulunduğu halde, o boş sandalyeye (maslahat icabı) daha önemli bir şahsiyet geçip oturuyor süngüleri düştü. Şimdiye yer açıldıkça yük

TARİHTEN ÇİZGİLER

Hürriyetin ilânının ilk günlerinde :
— Yaşasın uhuvvet, yaşasın hürriyet!

---

sekten atmıyor yalvarıp yakarıyorlardı. Ve rastan ziyade bir itiyda halinibu artık ihti almıştı.

Günün birinde, Çapaneli milletvekili bay Harun Çaçaron hararetli bir tartışma esnasında dudakları arasına kıstırmış oldu ğu kurşun kalemi parçasını heyecanla yutuvererek nefesinin tıkanmasiyle Hakkın rahmetine kavuştu.

Hâdiseyi en önce haber alan bay Bula nık, dosğoğru soluğu genel yazganın yanın da aldı. Helecandan titreyen bir sesle:

— Hâtif!. Hâtifciğim! dedi; Ha. Harun Harun Çaçaron sizlere ömür!

— Evet.

— O onun yerine be beni. kuzum Hâtif! olayım!

Bay genel yazgan dostunu bu sefer atlat mak için güzel bir bahane buldu.

— Peki peki, azizim amma dedi.

— Amması ne?

— Ben, İrfana da söz verdim. Şimdi bi rinin arzusunu yapar, ötekininkini yapmaz sam doğru olmaz. Bekliyelim de iki yer bir den açılsın O ve vakit düşünürüz.

Bay Bulanık boğulacak gibi oldu, Dudaklarına doğru hıçkırıklar yükseliyordu. Yere diz çöktü:

— Kuzum, Hâtif! dedi,, merhamet et!., Beni oraya aday göster! Vallahi de billâhi de iyi olur. Hem benim için, hem onun için, hem de senin için!

Hâtif afallamıştı. Hayretle sordu:

— Hangi bakımdan?

— Hangi bakımdan olacak kardeşim?.. Ben, sevincimden ölürüm,, O, kederinden geberir, Sen de, her ikimizden de kurtulursun canım!

DEVR — İ SÂBIKI ÖZLEYENLERE :

Geçti Borun Pazarı

BAŞTA kavak yelleri estiği günler hani?
Umduğumuz neşeler şerefler ünler hani?
Beklenilen alaylı, şanlı düğünler hani?
Servi gibi ümitler döndü birer iğdeye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

⁂

Sende cevher var imiş, onu herkes ne bilsin?
Kimler böyle züğürdün huzurunda eğilsin,
Şöyle bir dairede müdür bile değilsin,
Ne çıkar öğrenmişsin mesahası piy diye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

⁂

Bilmem ki, ne olmakdı senin gayen, maksadın?
Fare gibi kitaplar arasında yaşadın,
Ne dansettin eğlendin, ne de sevdin kız, kadın,
Kim dedi hey serseri gençliğine kıy diye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

⁂

Gönül ne çalgı ister ne eğlence, ne de dans,
Ne güzel kadınların önlerinde reverans,
Kapandıkça kapandı bunca yıldır kahpe şans,
İhtiyarlık gölgesi perde çekti dideye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

⁂

Fırsatı iyi kolla sakın olma dangalak,
Genç iken vur partiyi, durma, ye, keyfine bak,
Sonra iç şampanyalar, viskiler, bardak bardak,
Dokunuyor üç kadeh şimdi bizim mideye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

⁂

Hasanın böreğine vaktinde yetişmeli,
Hiç durmadan gövdeye atıştırıp, şişmeli,
Yanıp da kavrulmadan mükemmelen pişmeli,
Sonra seni almazlar hiç bir yere çiy diye,
Geçti Borun pazarı sür eşeği Niğdeye!

1933 — Namdar Rahmi KARATAY

Değişen zihniyet!

İÇ SİYASETTE : «TONGA» RAKSI

Köylü — Geçti Borun pazarı, sür eşeği Niğdeye..

Nuhun Gemisi : 1949

Nazîre :

Geçti Borun pazarı

Gece gündüz demeden, pusulara yatardık:
Bıldırcınlar, keklikler, güvercinler tutardık..
Bazan hapı yutturur, bazan hapı yutardık...
Taş gibi lokmaları çiğnemeden yutardık:

Birden bir hazımsızlık ârız oldu mideye:
Geçti Bor'un pazarı, sür eşeği Niğdeye..

Yaz görmeden eridi, dağların karı, buzu...
Uyuz koyuna döndü sürümüzdeki kuzu;..
Hiç bir baytar tedavi edemez o uyuzu...
Soframızda daima bulundururken muzu,

Şimdi fitiz bir çürük muşmullaya, iğdeye;
Geçti Bor'un pazarı, sür eşeği Niğdeye..

Şanssızlıkta bizlerin yer yüzünde yok eşi;
Hepyek, dubara attık, atamadık düşeşi;..
Çok gözledik, doğmadı bahtımızın güneşi;..
Ancak Millî Piyango söndürür bu ateşi;

Son ümidimiz bağlı kaldı son keşideye;..
Geçti Bor'un pazarı, sür eşeği Niğdeye..

Şebabet kisvesine bürünmek istiyoruz;..
Genç kızlara karşı genç görünmek istiyoruz;..
Ayakları altında sürünmek istiyoruz...
Bir atımlık barutla öğünmek istiyoruz;..

Yüzümüze bakan yok artık kartlaştık diye:
Geçti Bor'un pazarı, sür eşeği Niğdeye..

Necdet ATILGAN

Kendi elimle yâre kesip verdiğim kalem
Fetvây-i hûn-u nâhakımı yazdı ibtidâ!

F: 3

AÇIK BİR ŞAKA :

Demokrasimizin al bir doğanı hakkında

O ki mevkiple çıkıp partide yârâne gelir
Rehgüzarında sorar her ki «âyâ ne gelir.»

O kadar hiddet-ü şiddetle kılar kim cevelan
Bırakıp kârını herkes, anı seyrana gelir

Ne gider çarşıya artık nice esnâfı ümem
Ne de tahsili nukud etmeğe dükkâne gelir

Sunulur tab'ına kâseyle muanber helva
Arkadan tepsi gidip bir sini kestane gelir
O kadar çelme takar kim ukalâyı dehre
Aklı kül girse eğer bezmine divâne gelir

Öyle bir kânı mekârım gelemez bir kaleme
Nasıl artık diyeyim defterü divâne gelir

Görürüz haylı acaip paşalar gerçi, fakat
Ne kadar yılda acep böylesi meydana gelir?

O nasıl teknei mahmuli siyaset ki heman
Dümenin çeksen eğer ortaya pervane gelir

O ne mimâri dehâdır ki hitabette dahi
Kurduğu külbe bütün âleme kâşane gelir

Açılır matbahı zihninde hamurlar her su
Arasan oklava şayet ele merdane gelir

Öyle bir zatı muallâ gelemez âleme hiç
Böyle dânâ aceba Meclise kaç dane gelir
Çıralar misli çıtırda r da çırağı sühani
Çatısından tutuşan çetri çırağane gelir

Şanki bir şeyhi edeb, elde teber, bel de divit
Neşri feyzetmek için bâb ı debistane gelir

Durur el pençe divan pîşine vardıkça fuhul
Hele hikmetle zekâ nezdine yan yana gelir

Ne zaman başlasa hanendei nutku gazele
Mutlaka bin kûşeden nârei mestane gelir

Onun elhanını duydukça gider sabru karar
Onun ilhâmı ile Köprülü îmâne gelir

Mutlaka yelken açar sandalı bahri si teme
Her liman fülkei feryadına tersane gelir

Çünkü hep zikzak olur bizde siyaset gemisi
Önce Kandilli'ye az sonra Emirgâne gelir

Her giden meşrebi hürriyete yan gözle bakar
Her gelen mezhebi ciddiyete bigâne gelir

Sanki milyonla garabetle şemateti helecan
Cezbeden zikre varup tekkei iz'ane gelir

Nice bin derdi hakikisi anılmaz yur dun
N'ce dem ortaya hep safsata, efsane gelir
Büzülüp sinmededir şimdi nezahat yılgın
O kadar sebbü şetim çünkü levendane gelir
Sanmayın sizki uzaklarda kopar sâde vebâ
Aynı âfet nicedem aklile vicdana gelir
Hep harabeyle dolar hâki şeref bizde bu gün
Yine ma'muresi ilm'n bize virane gelir
Koparır kantarı idraki efendim o edâ
Sanmayın bir sözü hem basküle, mi zane gelir
Ne beyim böyle şifa ruhu Felâtuna gider
Ne paşam böyle sofrai Lokmana gelir

İnanın siz ki şu an böyle tutuşmuş mantık
Ne varır Hinde efendim ne de Yunana gelir
Başkadır dini siyasisi alevden başının
Ne uyar İncil'e zira ne de Kur'an-a gelir
Paralar dizgini, kuskunları esbi hüneri
Kim demiş öyle küheyl emrile ferma ne gelir
Tırmanır her bayırın sırtına gûyâ veh mi
Geh koşar tarlaya, gâhice beyabana gelir
Ne zaman medhi için musluk açarsan Fazıl
Çağlayan nehri zekâ lüccei ummana gelir

Kılıç tahta olunca

(Demagoji) dalgaları ortalığı saralı
Nice başlar görünmede hakikaten tasalı!
Boş lâkırdı dinlemek zor; çünkü otuz yıl oldu
Ben unumu eleyeli, eleğimi asalı!

★

Birbirine girip çıkar türlü türlü ilgiler
Aynı hiçi yazıp bozar tebeşirler, silgiler!
Borsamızda şimdi en çok sürülen şey, emin ol
Bu çapaçul anlayışla, şu sünepe bilgiler!

★

Bonolarla dolsa bile haylı hayal masası
Ne yazık ki boşalmada akılların kasası!
Amca, hala, dayı, teyze vermeliyiz başbaşa
Anayasa) olsun deyip bize baba tasası!

★

Ne kurulan kürsülere, ne yıkılan tahtadır
Ne de hattâ benim sözüm, şu düzenbaz bahtadır
Zannım bu ki kında dursa daha iyi olacak
Madem bizim kılıcımız keskinse de tahtadır!

(1949) : Fazıl Ahmet AYKAÇ

Ne bu halkın tükenir duyduğu bin bir boş söz
Ne de hayfaki elem kıssası payana gelir
Ne zaman bilmiyorum Tanrı acır halimize
Ne zaman taliimiz rahmeti rahmana gelir
Sorarım ben bu suali zurafayi dehre
Sıra artık bu sefer Hazreti Adnana gelir

(İkinci Sis) : 1952)

Fazıl Ahmet AYKAÇ

YAZISIZ

Eski ve Yeni Çakıcılar

YAZAN - BOZAN

ÇAKAR MI ÇAKMAZ MI ?.

Sayın Menderes'in mız mız muhalifleri ve bir kısım kendini bilmez gazeteler, onun, Meclisteki uzun ve pek kıymetli nutukları içinden bulup çıkardıkları: «Bu sözü iade etmem, alınlarına çakarım!..» cümlesini dillerine dolamışlar. Vay efendim, sen misin (Çakarım!) diyen.. Bir başvekil böyle söylemeli mi imiş?

Bir kısmı: Adnan bey, muhalefette iken ve bilhassa nutuklarını yazarak kürsüye çıktığı zaman pek yüksek bir hatip olduğunu isbat etmiş ve hitabetin parlak örneklerini vermişti. Onu dinlemek bir zevkti. Şimdi bu Adnan beye ne oldu, hitabenin gradosunda bir düşüklük var!. diyorlar.

★

Bir kısım hararetli particiler ise öne fırlayıp: «Adnan bey bu çakarım sözünü geri almalıdır!.. Mutlaka almalıdır!.. diye bağırıyorlar.

Hoppala!. Bu nasıl teklif? Adnan bey (Çakarım) sözünü geri alacak yani — «Çakmam!» mı diyecek?. Bunu kabul edecek tek bir insaf sahibi çıkabilir mi?.. Adnan bey hiç çakmaz!.. olur mu?. Elbette çakar!.. Hem yakışır da... Her bakımdan yakışır doğrusu...

★

BOŞ ALIN MI ? AÇIK ALIN MI ?.

Bir kere serde galiba aydınlılık var!.. Aydınlı dediğin de efe olur elbette... Bizim gibi Köroğlu dağlarının ve yüksek Anadolu yaylalarının adamlarının aklına Aydın - İzmir deyince (Çakıcı!) gelir.. Belki doğrusu Çakırcalı'dır ama biz işte ona (Çakıcı!) der çıkarız.

Menderesin çakıcılığını biz bu bakımdan hiç yadırgamıyoruz, hem üstelik İzmirvari olduğundan hoşumuza gidiyor!.

★

Bazıları da diyorlar ki: «Alınlarına çakarım!» bir yanlış harekettir. Bunlar da neyi kastederler bilmem?.. Yani alınlarına çakmasın da nerelerine çaksın?.. Herhalde, boş olarak bir orasını görmüş, oraya çakmış olacak!... Çünkü unutmamak lâzımgelir ki çakılan alın C. H. P. lidir.

C, H, P, li dostlar da şimdi: «Vay bizim alnımıza boş!.. dedin, bundan zımnen istiskal çıkar, kafamız boş demek istiyorsun!..» demeye kalkmasınlar!.. Ben vallahi bunu o mânada söylemiyorum. Sadece (Açık!» demek için böyle söyledim!.. Yoksa maşallah cepleri, kolları, koltukları gibi alınları da boş değil doludur.. Hem ciltler dolusu kara satırlarla...

ÇAKICI YERİNE YA KAZIKÇI OLSAYDI!..

Bugün artık bir kocacık olan C, H, P, nin bu kara satırlar alın yazısıdır. Onu millet mabutluk tahtından indirir indirmez, suratına ve alnına ilk çakmakları kendi öz oğlu yapıyor!..

Bu bir ekol ve mutfak meselesidir!..

C, H, P, de diri zamanlarında, hani az çakıcılardan değildi!.. Üstelik onda (Asıcılık) da vardı.. (Damgacılık!) ise her gün kullandığı küçük cezalarındandı. Birinin kalemi biraz sürçtü, şunun göbeğinin üstünde kavuşmuş olan elleri gevşedi mi hemen şu hazır damgalardan biri yapıştırılıverirdi:

— Mürteci!.. Yobaz!.. Komünist!.. Milliyetçi!..

Böyle bir damgacı ve asıcı sarayda yetiştirilen bir gencin (Çakıcı) lığını şükürle karşılamak icap eder. Bu şükrün hikâyesi malûm: Asmaya götürülen bir adam şükredip dururmuş. Be adam asılacaksın buna şükredilir mi?... Demişler. Beterin beteri var, demiş. Nedir, diye sormuşlar. Kazıklanmağı unuttunuz mu? demiş!...

★

Gerçi geçen sonbaharda İnönü'nün Balıkesir seyahati münasebetiyle (Kazığa çakma) lâkırdısı da çıktı ama bu, üstad Yalman'ın tâbiriyle, münafıkların bir uydurması olsa gerekti!.. Şimdilik havamız - yine şükürler olsun ki - okadar fena değil... Biz şimdilik neşeli olabiliriz ve çakıcı türküsünü söyliyebiliriz:

— Eski ağızla: — Yakarım konakları!..

Yenisi diliyle: — Kaparım ocakları!..

Ama Millet Partililerin cayır cayır yürekleri yanıyormuş! Eh, ne yapalım.. Bizde de demokrasi dediğin bukadar olur!.

Hafta : 31 - 7 - 953

Millet Partisine (Hüvelbaki)

★ İstiklâl mahkemeleri ve sıkı yönetim, her an milletin başına bir balyoz gibi inebilir..

(.....) kendini himaye eden adama yaranmak üzere Avrupadan 147 bin lira kıymetinde kristal takımı getirmiştir.

Fuat ARNA

★ Cumhurbaşkanı yeni bütçede köşk masrafı olarak 600 bin lira almaktadır. Sizler hâlâ Ankaraya ısmarlama mebuslar göndereniz.

General Sadık ALDOĞAN

★ Milleti bir tahtakurusu gibi yiyerek şişenlerin tahakkümüne son verilecektir.

Bu yıl bütçe bir buçuk milyarı aşmıştır, nüfus mıktarına göre her vatandaşa 90 bin lira vergi düşmektedir.

Ben, darağacında bile milletin hakkını haykıracağım.

Edirne mit'ngi — 1948 Kenan ÖNER

★

★ Bir memleket vatandaşları içinde hükümet adamlarından korkmak varsa orada demokrasi yoktur. Onları biz seçiyoruz. Korkacaksa onlar bizden korksunlar!

★ Memleket işlerine karışmak hak ve salâhiyetinde hepimiz müsaviyiz. Meselâ Amerikada paraları her vatandaş sormağa yetkili, hükûmette de söylemeğe mecburdur. Diyorlar ki: bir âdet varmış; Amerikalılar, paraların kime ait olduğunu söylemezlermiş. Acaba sordular da söylemediler mi?

★ Demokrasiyi korumak için her şeye karışacağız.. Vatandaş her işe karışacak. Mal benim değil mi? Kâhyayı da değiştiririm, ırgadları da! Biz onları kırmızı balmumu ile davet etmedik!

(Kasımpaşa Bucağı toplantısından)

General Sadık ALDOĞAN

★

★ C. H. P. nin bugünkü devletçiliğe sarılmasının sebebi şudur: Binlerce vatandaşı emirlerinde tutmak!

★ Ezan okurken Türkçe mi, okuyalım, Arapça mı diye düşünmek lâik bir devlette varid olamaz.

★ Ben seçimlerde hiyle yapan adamları tecziye edecek bir kanun yapılınca ona seçim kanunu diyeceğim.

(Ayni toplantıdan)

16 - 3 - 949 Hikmet BAYUR

Milletçi dilinden

Akl-u hikmet sun biraz gafletteyiz,
Bari sen ol Aldoğan, saki bize!
Gitti pek genç yaşta Millet Partisi,
Kaldı artık bir (Hüvelbaki) bize!

O.S.O.

Millet Partisi kapatıldı... (Gazeteler)

Ne kendi eyledi râhat, ne hal ka verdi huzûr...

Demokratların GEÇİDİ

I

Bir sabah Afyonda Başkan Bayar'ın
Ziyâret müjdesi ilân edildi,
Bu güzel haberle Karahisar'ın
Tahassür derdine derman edildi.

II

Şehirde haberi duyan ahâli
Yollara döküldü, deryâ misâli;
Konaktan bu hâli seyretti vâli,
Herhalde bir şeyler ferman edildi.

III

Vardılar Başkanı karşılamaya
Bir kısmı süvâri, bir kısmı yaya;
Halılar döşendi bir arabaya,
Umumi muhabbet ayan edildi!

IV

Trenden inince Bayar, Menderes,
Sardı dört yanını sevinçle herkes;
Almadan ikisi geniş bir nefes
Nutuk vermeleri beyan edildi.

V

Çarşıdan bir deve geldi kocaman,
Gelişi, duruşu, bakışı yaman;
Kurban olacakmış meğer toraman!
Dost, düşman, bu hale hayran edildi.

VI

Tahta kılıcını çekince Ahmet,
Meydana atıldı, ceddine rahmet;
Hâzım Bozca dedi : «Sen etme zahmet!»
Kasablar eliyle, kurban edildi.

VII

O akşam toplandı cümle birlikler,
Söylendi bilindik, bilinmedikler;
Nasılsa sönmedi elektrikler,
Meydanda haylice divan edildi

VIII

Ahmet, kılıcını koyunca kına,
Kelâma koyuldu şehir halkına;
Kurban etleri de, parti aşkına,
Fakir, fukarâya ihsan edildi.

IX

Fırkanın her biri bir şeye kıyar:
Kimi deve keser, kimi havıyar!
Yeter ki sonunda şenlensin diyar,
Denmesin, emekler ziyân edildi.

X

Deli Ozan der ki : Büyük Yaradan!
Deve kinlerini kaldır aradan,
Ayıran her kimse akı karadan
Gönül iklimine sultan edildi,
Şöhretli dillerde destan edildi!

(1947) Deli OZAN

ALLAH BES

Çaldıkça yâran bin (ceres)
Taşmakta Adnan Menderes
Ondan derim ben her nefes,
«Allah bes, baki heves!»
(İkinci Sis : 1952)

Fazıl Ahmet AYKAÇ

Psikopatlar Marşı

— 1 —

Zannetme ki fasitler, müfsidler, fesatlarız.
Milletin kalbindeki tertemiz maksatlarız.
Pek er olduğumuzu iddia etmesek bile
Kim demiş avratlarız?
İtiraz dinlemeye tahammülün varsa gel:
Söylediklerimizi açarız, isbatlarız.
Cephenin çözülmeğe başladığı bir günde
Kendini vazifeli bilen ihtiyatlarız.
Sana göre «marizler, ve psikopatlar» ız
Pek üstümüze varma dayanamaz, patlarız!..

— 2 —

Sivrisinek mi sandın sesimizi sen bizim!
Yapma nağmeler değil, sahici feryatlarız.
Rengimizi sorarsan bu milletin rengidir
Ne allarla yeşiller, ne morlarla matlarız.
Ankara değil diye hor görme bizi dostum;
Kayaşlar, Adanalar, Mutlar, Manavgatlarız.
Recep, Şaban, Ramazan, Şevval değiliz amma
Mart'ları, Nisan'ları doğuran Şubatlarız.
Pek üstümüze varma dayanamaz, patlarız!..
«Anarşistler marizler ve psikopatlar» ız.

— 3 —

Bizim üzerimize atlamaya kalkışma..
Yoksa biz de atlarız.
Atamazsın bize sen iftira çamurunu:
Şu yurdun göklerinde açılan kanatlarız.
Kimseye küfretmeyiz, yalnız, günah önünde
Pek te kibar kalmayız, azıcık hoyratlarız.
Pek üstümüze varma dayanamaz, patlarız!..
«Anarşistler, marizler ve psikopatlar» ız.

— 4 —

Biz kimseye hakaret etmeyi düşünmedik;
Sadece hakaretin yüzünü tokatlarız.
Demokrat'a kafiye arıyormuşsun meğer...
Biz daha alâsını bulamazsak çatlarız,
Kel başa şimşir tarak istemek yok hesapta:
İsrafın kâğıdını dürer, büker, katlarız.
Lüksün deryalarına yelken açan gemiyi
Kıyılara bağlamak isteyen halatlarız.
Dünyada sövmek kadar kolay iş var mı sanki
Biz de istesek hemen boyar, kalafatlarız.
Pek üstümüze varma dayanamaz patlarız.
«Anarşistler, marizler ve psikopatlar» ız.

Adana: 24 - 12 - 946
Arif Nihat ASYA

NAME

Çok muhterem, çok aziz Başvekilim,
Lûtfen, şu mektubu okuyuverde
Gör ki bayram sonu niceymiş halim?
Düşmüşüm bir değil, bin türlü derde

Evde ne un kaldı, ne şeker, ne yağ.
Bir memur adamım; geçim yükü dağ.
Ölmez de çıkarsak 54 e sağ
Demirkırat nerde? gayri ben nerde?

Yıl oldu ev halkı tutarız oruç,
En asil gıdamız şalgamla havuç,
Elli tarihlidir giydiğim papuç,
Velhasıl sayarız hep ayni yerde.

Yüzüm çizgi çizgi sanki harita,
Gıram gıram girer mutfağa Vita,
Göğsüm tahtaperde, kollarım çıta,
Ayni hal var validede, pederde

Yemedik kaç aydır çıktı da kiraz,
Kab-kacak pek mahzun bekleşir bu yaz
Bir şey yap Başkanım, insaf et biraz,
Burnumun ucunda tütüyor zerde!

Akbaba — 9 7 1953 AFA

R. P. — Psiko...
Meclis — Aman, aman, amanl..
— Korkmayın yahu psikoloji diyecektim.. 31/12/948

Dedim - Dedi

— Kız, yaz geldi, bak! dedim;
— Evet çok sıcak. dedi.

— Kalk ta gezelim, dedim
— Hayır, otursak, dedi.

— Burada ne var? dedim;
— Sanki konuşsak? dedi

— Adın ne, senin? dedim;
— Sarı yapıncak! dedi.

— Nerelisin sen? dedim;
—Yurdum çok uzak! dedi.

— O kiraz nedir? dedim;
— Gülerek; «Dudak!» dedi

— Göğsünde ne var? dedim;
— Açılmış zanbak, dedi.

— Getir koklayım dedim;
— Yok, olmaz, yasak, dedi.

— Bir öpücük ver! dedim;
— Bu ne iştiyak? dedi.

— Seni sevdim, pek. dedim;
— İnanmam; tuzak dedi.

— Zorla öperim! dedim;
— Hele öp te, bak! dedi.

— Bağırır mısın? dedim;
— Hem ciyak ciyak.. dedi.

— Pek şaştım buna, dedim;
— Ne var şaşacak? dedi.

— Zulmün reva mı? dedim;
— Zulüm değil, hak! dedi.

Bu kadar naz ve işve
Ta canıma tak dedi.

Tutup çektim kolundan,
— İlişme! Bırak! dedi.

Silkinip kurtulunca,
Güldü. «Avanak!» dedi.

Tepemizde bir karga,
Alay etti: «Gak!» dedi.

1928 Eroümend Ekrem TALU

Başbakanla mülâkat

Sarsıldı koltuk dedim.
Bu bir salıncak dedi

Fazla sallandı dedim
Oldu olacak dedi

Bir gün düşersin dedim
Haydi avanak dedi.

Bütçe açıkmış dedim
Havalar sıcak dedi

Fırka çoğaldı dedim
Kopacak nifak dedi

Peker gücenmiş dedim.
Sen keyfine bak dedi

Ufuklar kara dedim
Pembe gözlük tak dedi

Nolacak seçim dedim
Bir tabak kaymak dedi

İstifa etsen dedim
O benden uzak dedi

Lükse rağbet çok dedim
Kel başa tarak dedi

Kim üzdü seni deim
Mareşal Çakmak dedi

Bayar nasıldır dedim
O başta tokmak dedi

Hürriyet nerde dedim
O lâfı bırak dedi

Ben hep kara dedikçe
O muttasıl ak dedi

Yuvarlandı Karagöz
Hacivad hayhak dedi

Yine tepeden karga
Çırpındı «gak gak» dedi

Aydede: 4/8/948 Evciment KALÛ

Son moda şikâyetlerden: (Cumhuriyet : 10/6/946)

— Hay Allah cezasını versin, gömleğimin düğmesi gene koptu!.. Bu ne biçim demokrasi?.. Bu ne biçim hükümet?.. Bu ne biçim idare? Bu ne biçim...

BAHŞİŞ!.

Hasan Saka, Abdullah efendi lokantasında yemek yemişti. Hesap gördü ve garsona elli kuruş bahşiş bıraktı.

Garson, parayı hafif bir teşekkürle alırken fısıldadı:

— Hanımefendi daima bir lira lütfederlerdi.

Eski Başbakan, kendi kendine söylenerek yürüyüverdi:

— He he he he... Hanımefendi bir lira lûtfedermiş.. Elbet eder. Benim de Hasan Saka gibi kocam olsa ederdim!...

— Bizde demokratik ruh yokmuş ha!.. Bak şu lâfa!.. Yahu, bizim aramızda kış geceleri, otomobille, taa Şişliden Vefaya boza içmeğe giden; eğlence sabahları işkembeci dükkânlarına oğrayan nice adamlar vardır...

Yunus Emre gibi

Mebuslar der ki bana:
Sen mebus olamazsın!
Sıfırsın bundan yana,
Sen mebus olamazsın!

Mebus ağır baş gerek,
Biraz çatık kaş gerek,
Mebusa savaş gerek,
Sen mebus olamazsın!

Mebus temelli ola,
Her yerde belli ola,
Hem kelli felli ola,
Sen mebus olamazsın!

Dosdoğru gitmeyince,
Otuz yıl bitmeyince,
Hak nasib etmeyince,
Sen mebus olamazsın!

Miskin Çimdik karnın aç,
Sırtın hırkaya muhtaç,
Ağzını poyraza aç,
Sen mebus olamazsın!

Çimdik

MECLİSE GİRERKEN :

— Birbirinize bakıp duracağınıza şuracıkta oturup bin bir «Ya settar!» çekin!

Cem : 1910

★★★

Dolaplarla âblar

Şimdi pek pest perdeden çalmaktadır mızraplar
Eski yıldızlar kararmış, gülmüyor mehtâplar,
Yan bakıp geçmektedir yan yan bütün ahbâplar,
Birbirine girdiler dolaablarla âblar,
Âblar galip gelince döndüler dolaablar!

İşte erbâbı siyaset: Sanki bir çarh-ı felek,
Her melek bir şeytan olmuş, eski şeytanlar melek,
Gürlüyor meydan-ı hürriyette bin bir dümbelek,
Birbirine girdiler dolaablarla âblar,
Âblar galip gelince döndüler dolaablar!

DİKEN

Zamane manileri

Siz her puta tapmayın
Doğru yoldan sapmayın
Yâni sözün kısası
Beni meb'us yapmayın!

Zannetme bitti çile
Düştük biz dliden dile
Eski hamam eski tas,
Dipsiz anbar boş kile!
Binicilik avla olmaz,

Zar atmadan tavla olmaz
Gönüllere ateş vermek
Bil ki sönük kavla olmaz.
İşte geldik diz dize
Düştük biz dilden dile
Aklın varsa inanma sen
Zaife ve semize!

Ağaç kurur odun olur
Deniz gibi yosun olur
En sonunda neden acep
Herkes bizde tosun olur.

Zümrüdüanka : 1922
Fazıl AHMET

— Ooof, of!. Günler de amma uzadı, bitmek tükenmek bilmiyor..

— Zo, zatınız da mebus namzedisin'z nedir?..

M. P. Balat bucağında

Geçen pazar Millet Partisinin Balat bucağı açıldı, parti kurucuları, alacalı bulacalı bir kalabalık karşısında ve büyük bir şamata içerisinde mühim konuşmalar yaptılar. Bilhasa emekli general Sadık Aldoğanın ateşli hitabesi herkesi coşturmuş, sözü sık sık alkışlarla kesilmiştir. General, partisi iktidar mevkiine geldiği zaman yapacağı icraatı anlatırken şöyle demiştir:

— Gözlerimizi bile kırpmayacak, kılımız kıpırdamıyacak, hepsini taşa tutacağız!

Dinleyiciler arasında bulunan hırdavatçı Mişon, bu sözleri duyunca kendini tutamamış, haykırmıştır:

— Çürük yumurtalar benden!

Sadık Aldoğandan sonra bir çok hatipler söz almış, Fuat Arna, sözlerini bir dua ile bitirmiş:

— Allah Mareşalı başımızdan eksik etmesin!

Tüccar Salamon, bu duanın Marshall yardımına ait olduğunu sanmış canü gönülden bağırmıştır:

— Amînnn!

1949

★ ★ ★

— Sabah sabah hepsi de sokağa fırladı : Bay Halk Partisine, bayan Demokrat Partiye, kız Kalkınmaya, oğlan Liberal Demokrata hizmetçi de Sosyal Demokrata gittiler.. .

— Peki ama eve gelince ne yiyecekler bunlar?

— Tabii birbirlerini!..

«İNÖNÜ DÜŞMANLIĞI»

Milletin sesi — Oturduğun dalı kendin kestin!
İnönü — Şu halde, kendi düşen ağlamaz!.. (Yeni Cephe : 17/10/950

MİLLET TÜRKÜLERİ :

Kalb birliği

Her hali unut, el ele ver, gönlüme yaklaş;
Kalb birliği, iş birliği lâzım bize kardaş!
Dünya bir ateş - kan yoludur, biz bize yoldaş
Kalb birliği, iş birliği lâzım bize kardaş!

Türk Türke nasıl düşman olur, hey koca ser sem
Mal, tarla yüzünden; buna elbet güler âlem!
Dünyada beka bulmak için bil bunu her dem;
Kalb birliği, iş birliği lâzım bize kardaş!

Feyzullah Sacit ÜLKÜ

TAŞ DEVRİNDE :

— Nihayet seçimi kazandı..

★★★

— Sen, Başbakan olacak adam sın....
— Nereden bildin?
— Mütemadiyen vaad ediyorsun da ..... (1948)

Seçmenler — Bu sıcakta ne diye zahmet edip geldiniz bayım?.. Biz sizi tanıyorduk.. .

Aday — Evet ama, ben sizi tanımıyorum!.. .

SİYASİ KONSER

Bir tarafsız vatandaş, bir C.H.P. li dostu ile konuşuyor :

— Eeeee, Tebrik ederim : Uşak faslı iyi gitti!

— Elbet iyi gidecek,... Ne de olsa, eski hanendeyiz,..

— Ama, ilk zamanlarda sesiniz adama kıllı kısılmıştı...

— Elbet o kadar olacaktı azizim. Fasıldan fasıla geçtik!

— Hangi fasıldan hangi fasıla?

— İktidardan muhalefete!

— Peki, şimdi Uşak'tan sonra ne yapacaksınız?

— Seçimlere kadar, Yeni Sabah'la Kür dili Hicazkâr'a, Ulusla Curcuna'ya devam edeceğiz!

— Ondan sonra?

— Eh, ondan sonra da, Allah kısmet ederse 954 mayısında sayın dinleyicilerimizden parsayı toplıyacağız!

MENDERES

Gâh eder şellâleler hâlinde tuğyan Menderes
Gâh olur bir havz-ı sâkinden nümâyan Menderes

Şimdi zümrüd rengi sahrâdan yılankâvi geçer
Sonra vâdilerden atlar ayni ceylân Menderes

Bir bakarsın fikri dalmış rind-i deryâ-dil gibi
Bir görürsün görülüyor mânend-i umman Menderes

Zâhiren bir cûy-ı cûşan bâtınen bir kalb-i his
Başka bir hâl arzeder her lâhza her an Menderes

Seyrederken sen bu nehrin hâl-i günâgûnunu
Hayretinden haykırırsın işte Adnan Menderes

Pür siyâset bir zekâ pür nükte bir üslûb ile
Her zamân olmaktadır dillerde destan Menderes

Bekliyor her dem Ozan merdâne bir cevlânını
Hepsi hâzırdır süvâri esb-ü meydan Menderes

AKILLI OZAN

*

MENDERES DİYOR Kİ:

Nizamı tesis için bütün tedbirlerimiz, hürriyeti mevcut kılmak ve devam ettirmek gayesine matuf bulunduğundan, hiçbir mülâhaza ve tedbir bizzat hürriyetin ortadan kalkmasını intaç edemez.

★

Neşir hürriyetinin kötüye kullanılmasına mâni olmak hususunda lüzumlu ve zarurî hükümler vazederken demokratik rejimin temel şartı olduğundan aslâ tereddüdümüz bulunmayan matbuat hürriyetini uzaktan ve yakından gölgelendirecek bir hududa gitmek kimsenin aklından geçmez.

★

Hürriyet herşeyden evvel bir nizamdır. Nizam ise sade ifadesi ile bir hudutlanır. Binaenaleyh her hürriyetin bir hududu olmak lâzım gelir. Hudutsuz hürriyet kabili tasavvur olmadığı gibi, bu, ancak nizamsızlık, yani anarşi manâsına gelir.

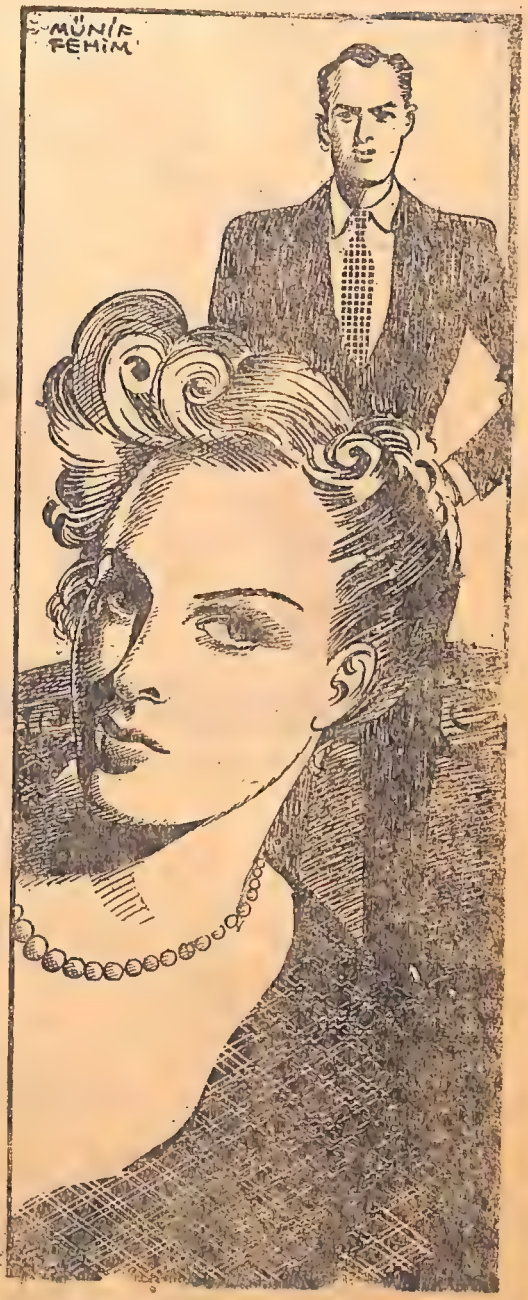

Kadın: — Zaten seninle münakaşa edilmez ki. Demokrat Parti ödenek meselesi gibi işi uzatır, kabak tadı verirsin!

Masal :
Onlar ermiş muradına..

Günün Donkişotları

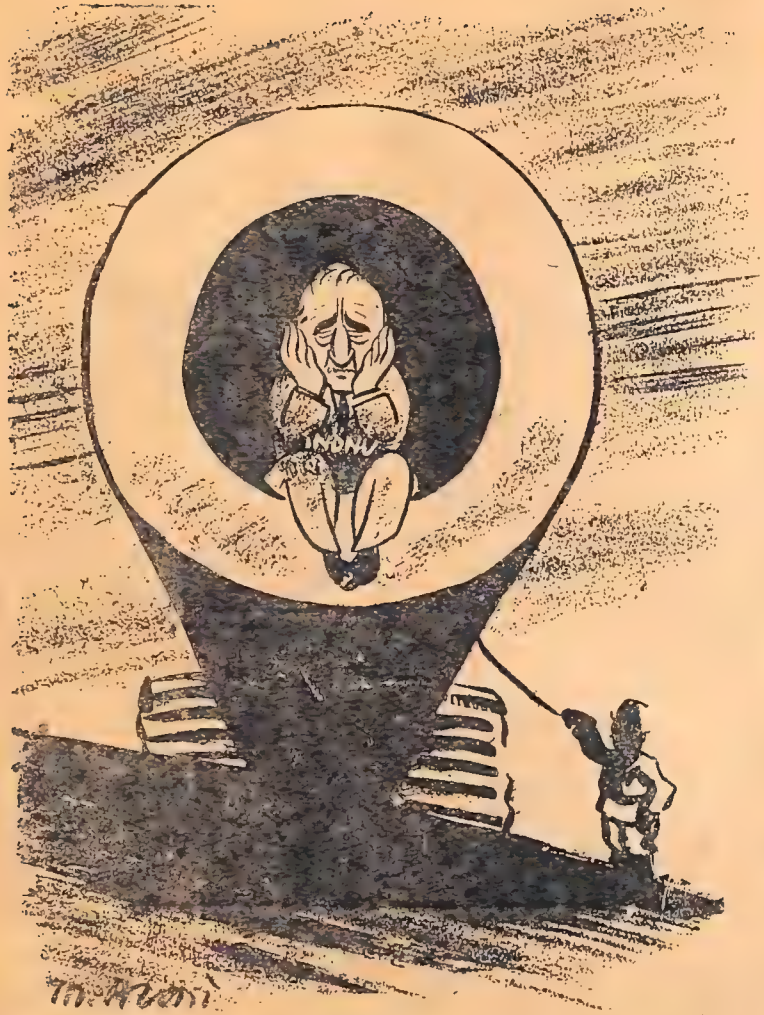

Siyasetin son perdesi!

Velinimet!..

— Hanım, çocuğa bir fırıldak alalım da şimdiden çevirmiye alışsın!

★★★

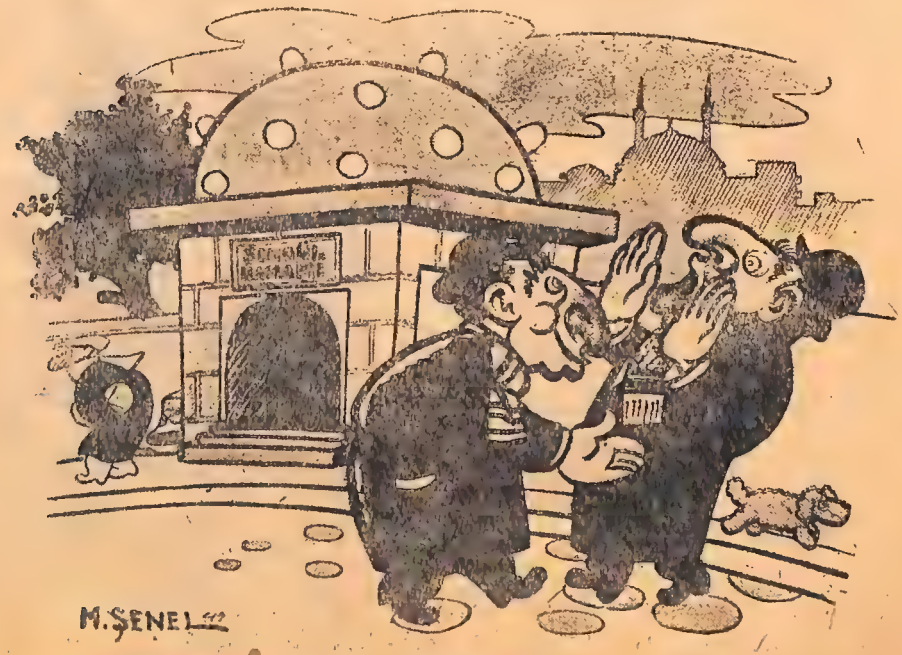

— Salamon hamama mı yidiyorsun?..
— Allah esiryesin.. Ben siyasetle uğraşmam!..

— Memiş ağa, nire büle?

— Kasabaya makemeye gideriz ba.. Kızanın yaşını büyütüp ülmeden partiye yazdıralım dedik ba!

★★★

— İmdat boğuluyorum!!

— Evvelâ hangi partidensin, onu söyle!

İslâm Demokrat Partisi üyeleri de Ticaniler gibi sakal bırakıyor.
(Gazetelerden)

Polis — Af buyurun efendim, siz sakallı partililerden misiniz, yoksa partili sakallılardan mı?... (21. 2. 952)

Sakallı adam — Tekrar medeniyete dönüp, harp havadisleri okumak, parti kavgalarına iştirak etmek, radyo dinlemek, tramvaya binmek, eli bıçaklı adamların arasına girmek, yani kısaca kurtulmak istemiyorum anlaşıldı mı?!!

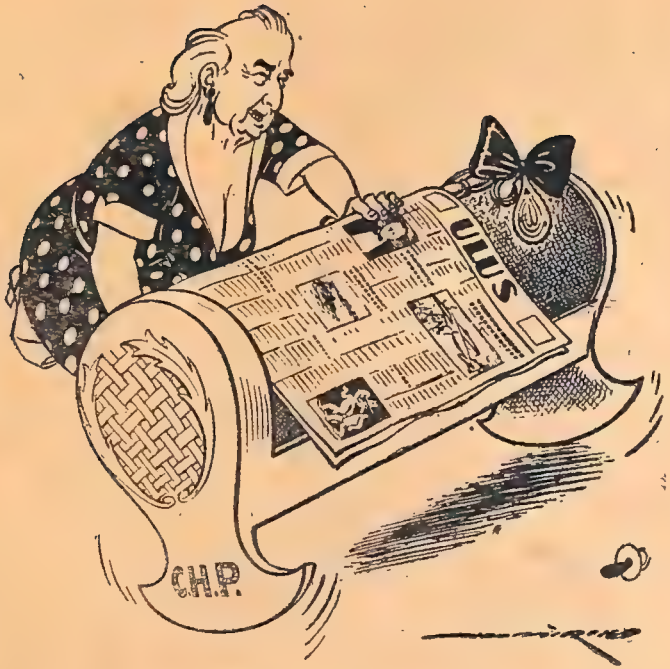

— Uyu yavrum, uyanacak günler var!..

— Vatandaşlar oyunuzu bana verin, dertlerinize çare bulacağım.
— Bizim derdimiz yok ki..
— Sayemde o da olur!..

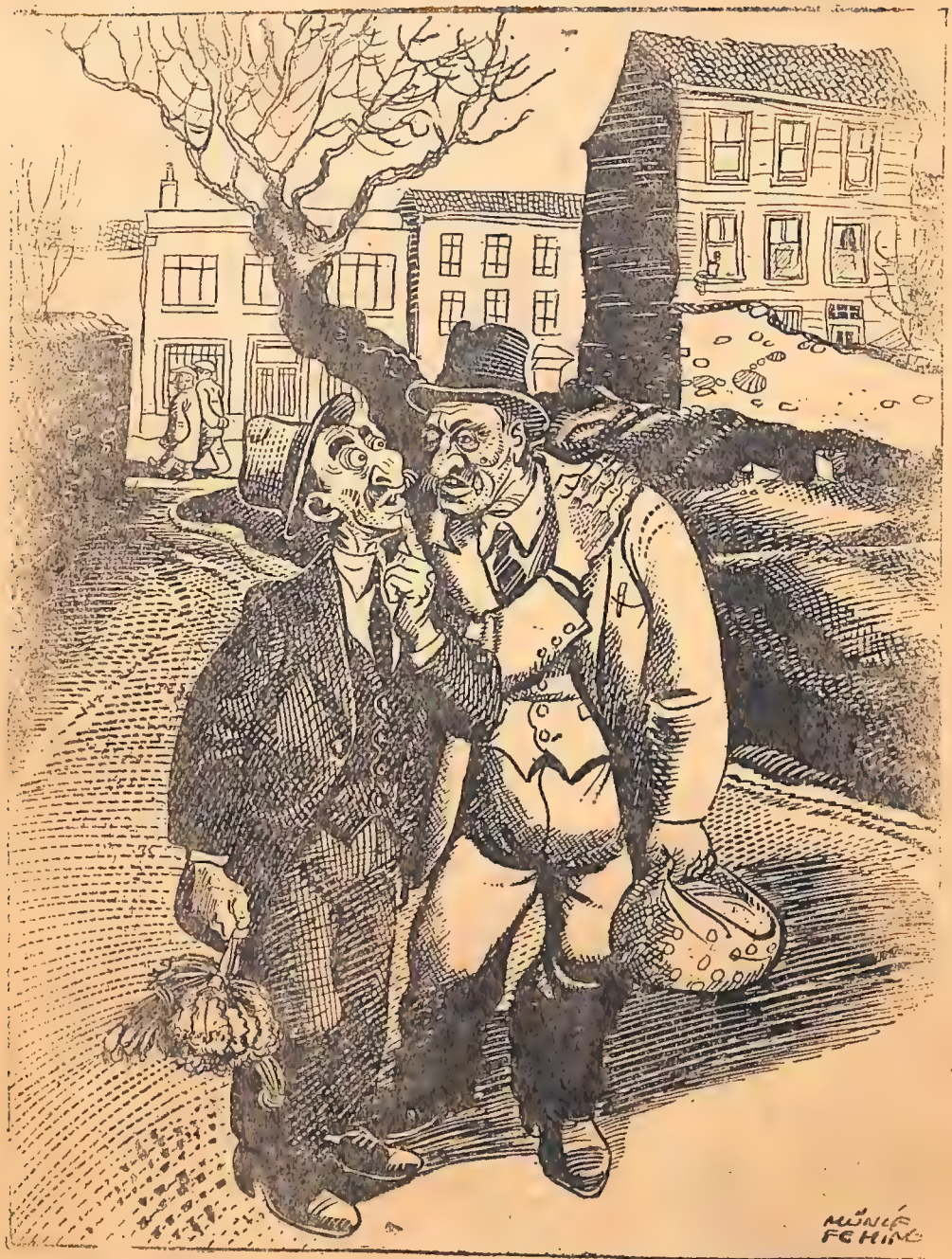

— Hüsnücüğüm, hani övünmek gibi olmasın, demokrasiye haddim olmıyarak epeyce hizmet ettim..

— Mahallede partiye azâ mı kaydettiriyorsun?

— Yok, daha şerefli bir hizmet, şu omuzlarımda bir çok büyük adam taşıdım!.

Bir dost meclisinde (Demokrasi) üzerine yapılan küçük bir fikir teatisi...!

Celâl Bayar — Çürüklerini temizlemezsem, küfenin içindekilerin hepsi bozulacak!
(Devran : 948)

— Haniya kokmuş yumurtalar, çürük domatesler, küflü limonlar da var!..

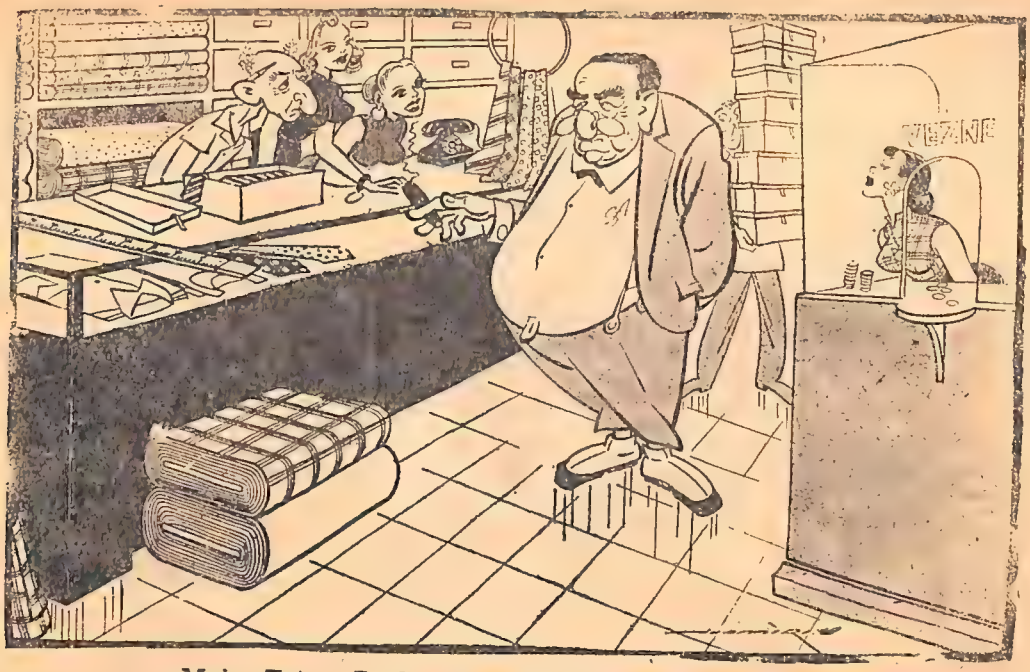

— Moiz, Ester, Perla,, Raşel!.. Hükûmet seçim dolayısilân ucuzluk propagandasina başliyor.. Bizim de Demokrat iktidara yardım etmemiz lâzım... Bu yunlan itibaren mallarınıza yüzde yirmi zammedip yüzde on tenzil ediniz!..

— Sayfiyeye çıkmıyorsunuz, yazlık bir şey yapamadım diyorsun; kuzum kocan nasıl milletvekili öyle?

— Demokrat, ayol!

— Yanlış anladın arkadaş, tahsildar değiliz, adayız!

— Seçimlerde C.H.P. liler, D.P. lilere: «Bozguncu» demiş-
ler. Neden acaba?
— Neden olacak, keyiflerini bozdukları için!

Parti mücadeleleri

— Bak emmi, Demokrat parti köylülere hırka dağıtıyormuş..
— Şu partiler çoğalsa da çoluğu çocuğu bir donatsak

Kadın — Yirmi dört saattenberi boyuna vaadediyorsun, ortada birşey yok..
Erkek — Ne yapalım ablacığım günün siyaseti bul (1948)

Kasım Gülek domates yağmuruna tutuldu.. (Gazeteler)

C.H. P. güvercinlerle mesaj gönderecek

— Hey Allahım. Hayvanları da siyasete sokup rahatsız etmenin ne lüzumu var sanki?. (29 - 6 - 952)

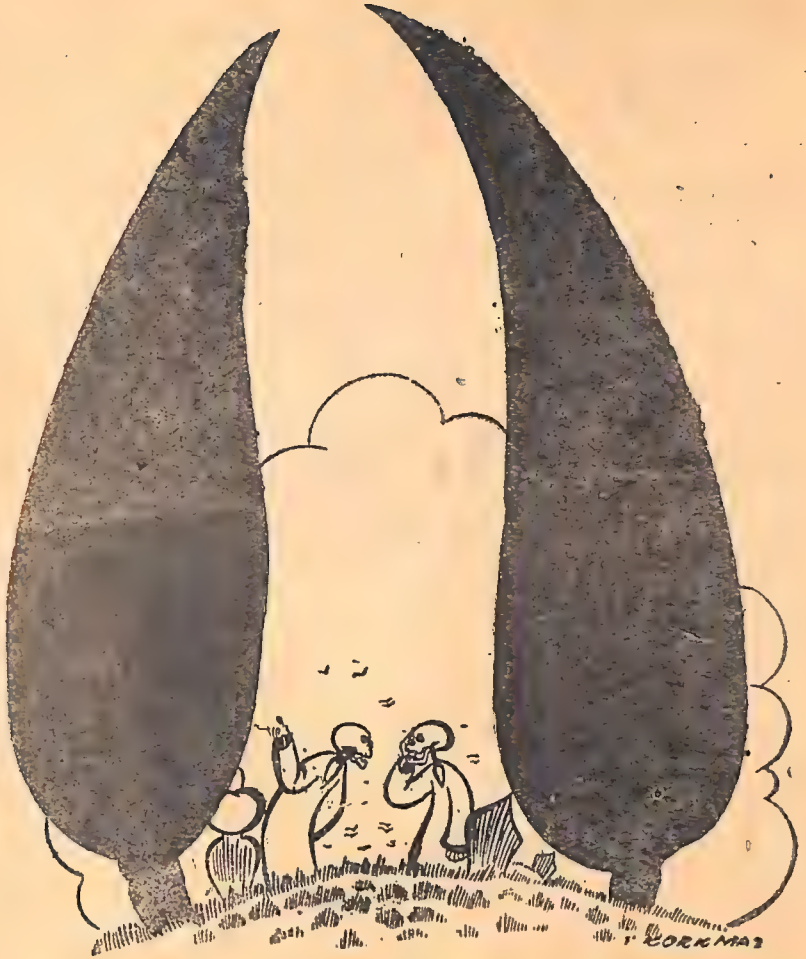

— Seçim defterleri asılmış, haydi gidelim de bu sefer hangi semtten oy vereceğimizi anlayalım! (948)

SEÇİM CİLVELERİNDEN

Doktor — Bu kelle, anadan doğma mı böyle?
Hasta —Yok doktor, seçim nutuklarını dinlemekten böyle oldu!

C,H,P, den D,P, ye İLTİCA EDENLER ÇOĞALDI (Gazetelerden)
Kadın — Şimdiki çoraplarda C.H.P. lilere döndü durmadan kaçıyor!..

(Atmaca : 1952)

— Meğer bize koltuk değil, koltuk değneği lâzımmış!
(21 - 4 - 950)

***

SAYIN C. BAŞKANIMIZ HALKLA PARTİ ARASINDA:

— **Söylediklerimi anladınız mı?**
— Biz anladık, inşallah arkanızdakiler de anlarlar!
(1949)

«ULUS» un (29 Ağustos 1947) tarihli başyazısından :

Bizim vazifemiz muhalefeti memnun etmeğe çalışmak değil, millete karşı yüklendiğimiz vazifeleri yerine getirmektir.

Falih Rıfkı ATAY (Horoz : 5/11/952)

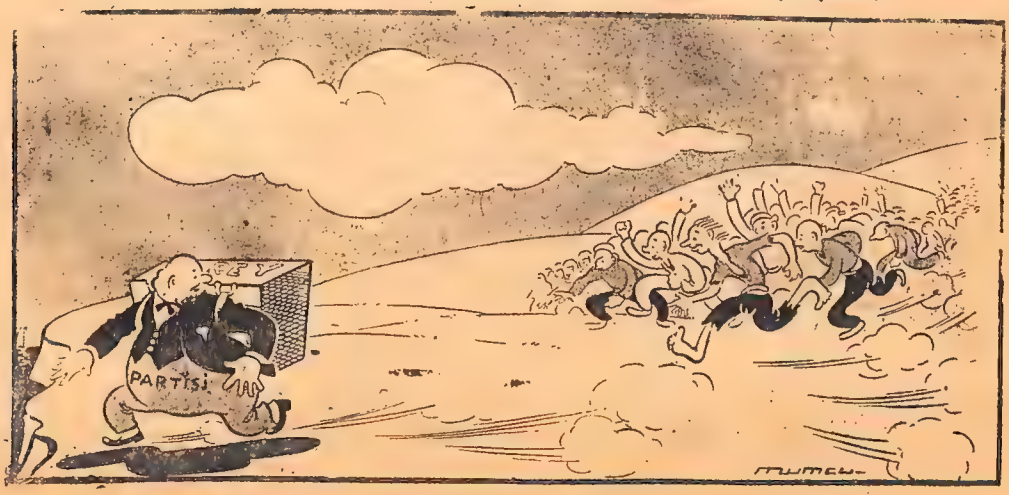

Halk Kurtuluş Savaşına devam ediyor!

M. P. KONGRESİNDE BASINA «YUHA!» DİYE BAĞIRDILAR

HA — RA — Kİ — Rİ (23/6/950)

MERHUM

İki partili konuşuyor:

— Bizim Cavit C.H.P. den istifa etmiş.

— Hangi Cavit?

— Cavit Oral.... Hani şu eski Adana mebusu, eski Tarım Bakanı, eski.

— Peki, ne olmuş istifa etmişse?

— Yoook, öyle değil. O, Kurultayda: «Ben ölünceye kadar Halk Partili kalacağım!» demişti.....

Arkadaşı omuz silkti :

— Eh, ne yapalım... Allah rahmet eylesin öyleyse !..

KORKU

Adnan Menderes'i görecekti. Arkadaşlarından biri nasihat etti:

— Aman kardeşim, dikkat et... Çok zekidir...

Adamcağız üzüntü ile sordu :

— Yahu, ben şimdiye kadar hep hamakatten korktum. Bundan sonra da zekâdan mı korkacağız?..

YEDİNCİ OK !..

— Bizim Bakan cidden hatip..
— Haydi çanım, türkçe bile bilmiyor..
— Çiçeron da türkçe bilmezdi ama, hatipti!

(Zâhir GÜVEMLİ)

— Size apartmanlar yaptıracağım... Kürkler giydireceğim... Mücevherler takacağım.. Lüks otomobillerle dolaştıracağım...
— Allahaşkına... Sen aday mı oldun?!...

— Ne!.. Gündeliğimle şeker alamaz mıyım?! Bu memlekette demokrasi var!..

(1947)

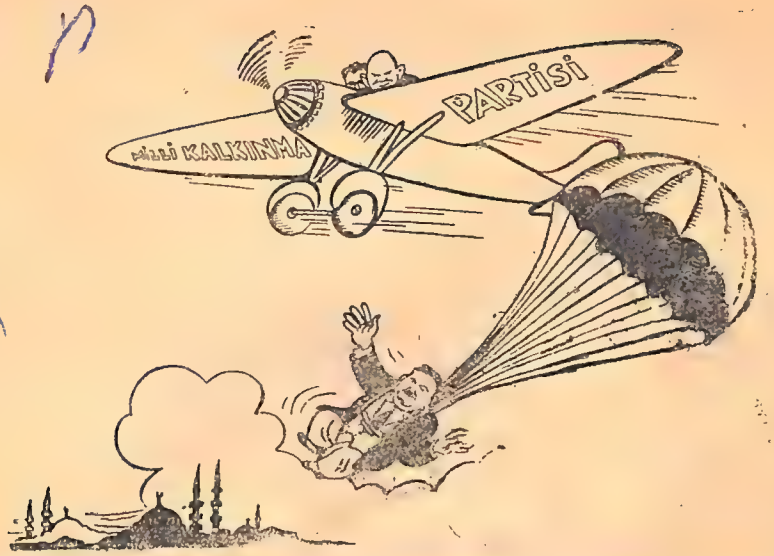

MİLLİ KALKINMA PARTİSİ MENSUPLARINDAN BAZILARI LİDER NURİ DEMİRAĞ'I **PARTİDEN** ATMAYA ÇALIŞIYORLAR — Gazetelerden

Lider — Vay canına.. İlk atlıyan ben oldum.. **(26/3/946)**

★

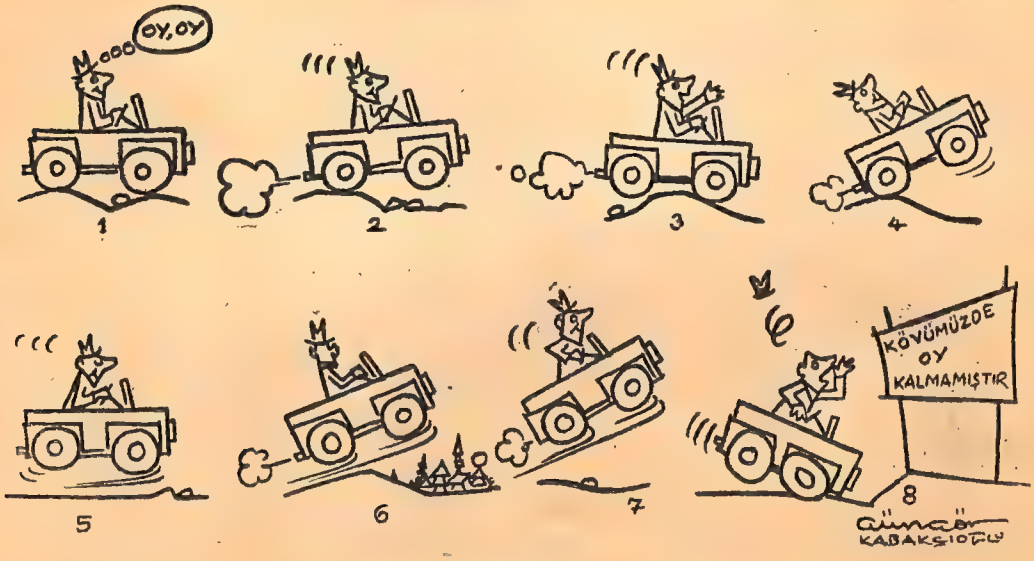

YAZISIZ

☆

Seçim Kampanyası

Seçim savaşları artık açıldı şiddetle,
Bakın reis, üye kalkmakta sanki hiddetle.
Onun muradı şu koltuk, bunun muradı da ne.
Kin, iftira gidiyor gırla bin hararetle!

FİGANİ BABA

— Kaderde gidip de gelmemek, gelip de bulmamak var; hakkını helâl et birader!.....

★

HIRSI PİRİ

Maksada ermek için bakmaz düşmana, dosta
Ha Ahmet, Dayım olsun, ha Mişel, Barba Kosta
Girer hergün bir şekle, bürünür binbir posta
Millî Dâva dediği iktidar hastalığı..

Düşmüş görse bir kere Bayar'ı, Menderes'i
Açılsaydı yeniden ikbalin penceresi
Hulâsa kaynasaydı menfaat tenceresi
Elbet savuştururdu o gaddar hastalığı..

İftiranın, garazın, ihtirasın heykeli
Kuduruyor elinden gitti diye me'keli
Sana sakal veren yok, tut perçeminden kel'i
Ölüm temizler ancak şu murdar hastalığı..

(Türk Sesi : KASİDECİ)

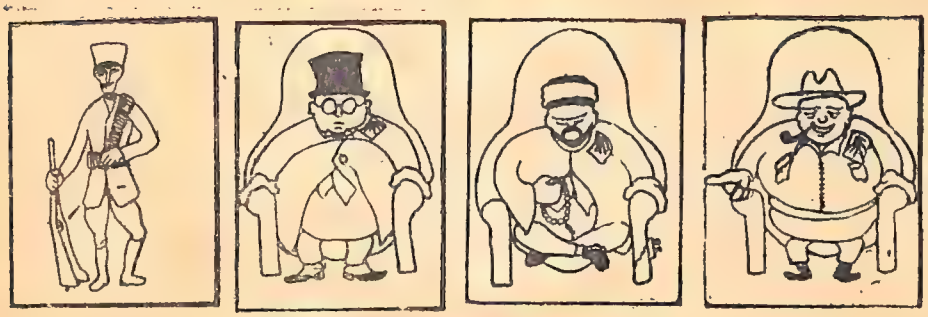

HALK PARTİSİ TARİHİ

★

«İŞ BİRLİĞİ»

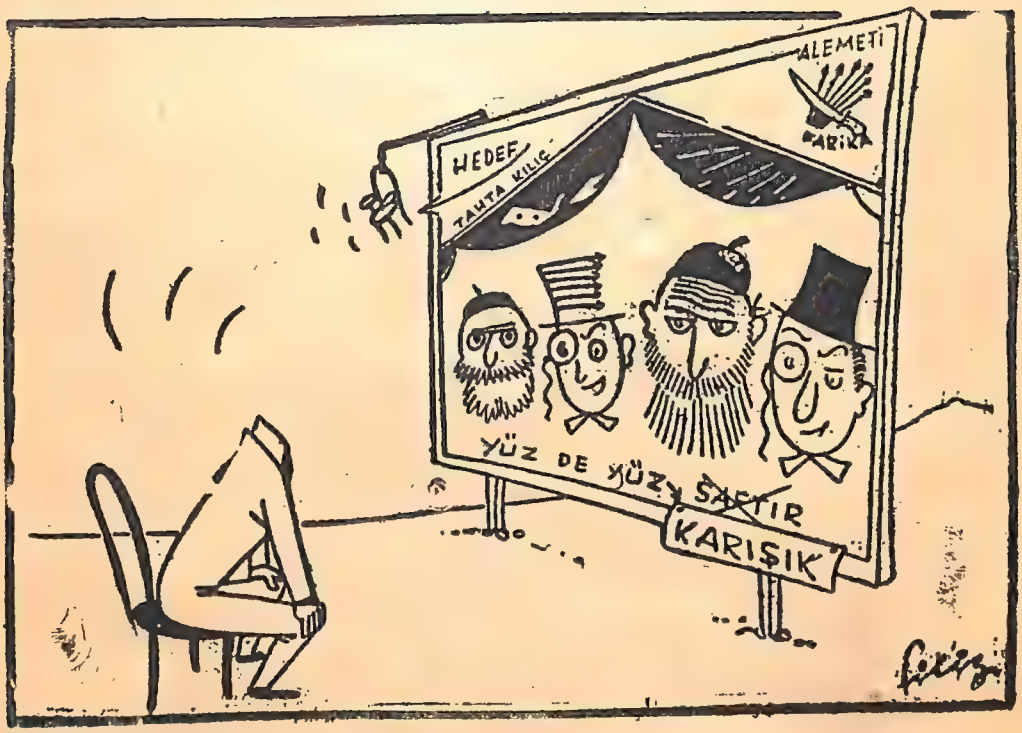

Vicdanınız çamaşır değildir..

★

«İmam Nikâhı» (16/3/954)

BİR DAMLA:

TEFSİR

— Halk partisi Atatürk'ü sever.

— Halk Partisi inkilâptan ayrılamaz.

— Halk Partisi medeniyet nizamlarını sever ve tutar.

— Halk Partisi...

Uzatmıyalım, hepsi doğru, hepsi güzel.. Fakat son tebliğe bakınca, şöyle dememek de hani pek zor:

— Evet kedi de yavrusunu sever, ama gene de onu yer!..

DÜNYA: Bedii FAİK

Üç Parti ve üç iddia :

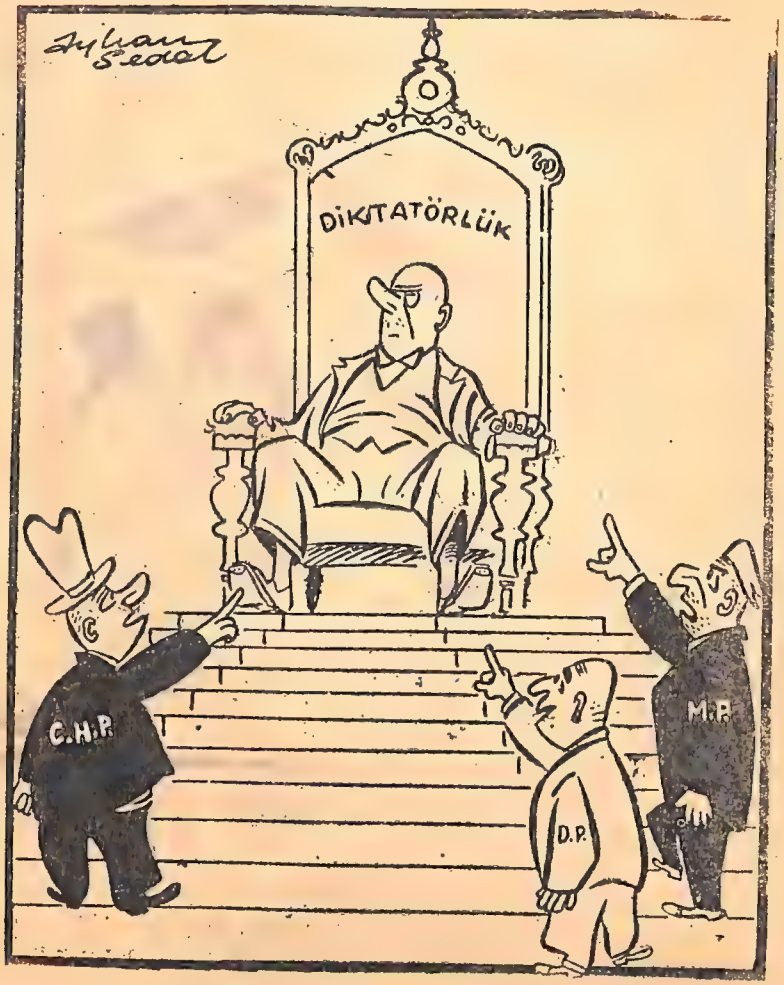

D. P. — Mazidir!.
C. H. P. — Haldir.
M. P. — İstikbaldir!.

BİR TEKZİP (5/7/953)

— Nine, deder... yasin mi okuyon?.

— Yok oğul yok, köylüyü kalkındırmak istiyen partiye rahmet okuyorum!.. (949)

*

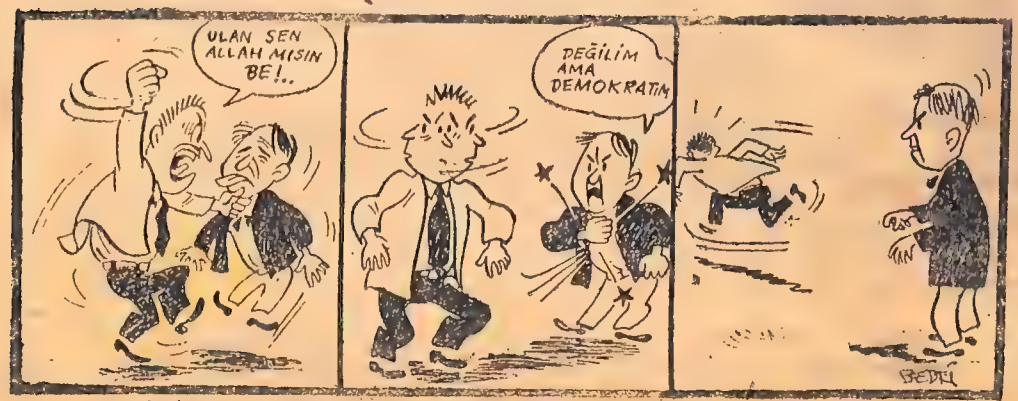

Yazılı Karikatür (Devo — 952)

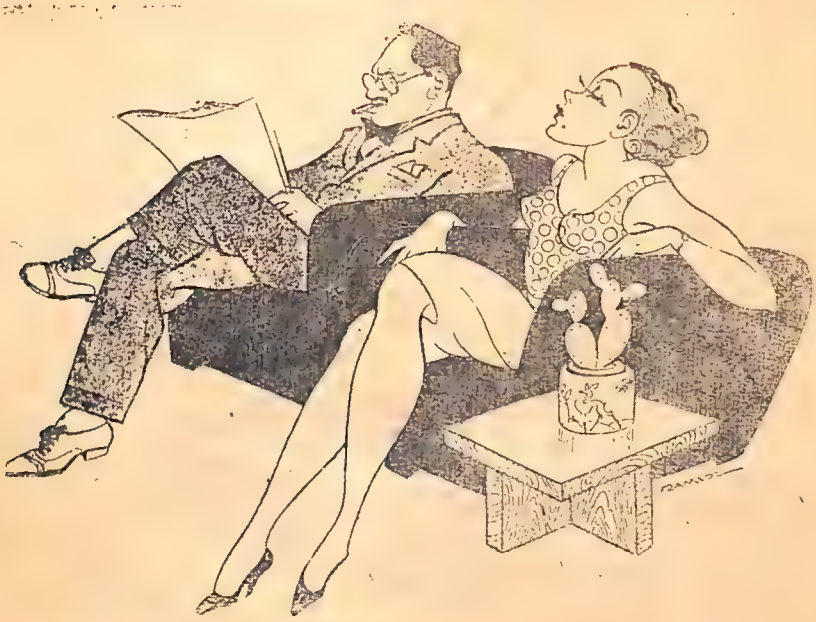

Erkek — Malatyada Belediye seçimini kazanmışlar...
Kadın — Kayısı zamanı da ondan... Şeftali mevsiminde de Bursada biz kazanacağız!

★

Erkek — Sana şunu bunu yapacağım, seni refaha kavuşturacağım diye yalan söyliyemem..
Kadın — Ahmet, ona (yalan) değil (siyaset) derler.. Partililerden ibret alsana!

— Teşrii masuniyeti var..
— Milletvekili mi?
— Hayır. Demokrat Partili..

★

Kadın — Müfritlerden olduğunu söylediler ama, bana pek mutedil görünüyorsun?

Son günlerde Hilmi Yücebaş, devrimizin şairi olmasına rağmen bütün eserleri toplu olarak basılmamış olan şair Yahya Kemal hakkında 300 sayfalık bir eser yayınladı; bu kitapta şimdiye kadar şaire dair çıkmış olan bütün yazılar toplanmış bulunuyor. Kitapta fıkralar ve şakalardan başka Yahya Kemal hakkında otuz senedenberi yayınlanan müsbet ve menfi mütaleaları toplu olarak okumak pek faydalı oluyor. Yahya Kemal Fransanın en parlak bir edebî devrinin sonlarında Paris'te bulunmuş, fakat Türk ruhunu kaybetmemiştir; şimdiye kadar 285 şair ve muharrir tarafından tenkid edilmiş olması onun son otuz senelik edebî hayatımızda yaptığı tesirin derecesini belirtmeğe yeter.

YENİ SABAH : 2 - Aralık - 1953
Kadircan KAFLI

Muharrir Hilmi Yücebaş'ın, büyük bir şairi, yaşadığı devirde tarihe hediye edecek kadar geniş bir araştırma mahsulü olarak meydana getirdiği bu eser, değerleri yaşatacak bir neşir çığırının başlangıcı sayılacak derecede önemli bir eserdir. Büyük bir sanatçıyı, içinde yaşadığı cemiyete yaptığı geniş tesirlerini muhtelif zaviyelerden ele alan böyle bir tetkik mahsulü eser, şimdiye kadar neşriyatımızda pek az rastlanılan bir emek ve hüsnüniyet mahsulü bir mahiyet arzediyor. Hilmi Yücebaş'ı bu zor ve değerli başarısından dolayı tebrik ederim.

YENİ MEMLEKET : 4 - Aralık - 1953
Celâl SILAY

Hilmi Yücebaş, büyük bir emek harcayıp 285 şair ve muharririn sözlerini toplayarak güzel bir eser bastırdı. 300 sayfaya göz gezdirdim. Zevk aldığım yerlerde oldu, almadığım yerler de..

Kitabı Yahya Kemal kendisi beğenecek mi, beğenmiyecek mi? Onun orası istihareye yatmadan anlaşılamaz. Fakat böyle bir emeğin edebî mahsulünü okurlarıma tanıtıp salık vermeyi ben ödevlerim arasında sayarım.

ULUS : 9 - Aralık - 1953
Nurettin ARTAM

Yahya Kemal kadar övülen bir ikinci şair bulmak ne kadar güçse, gene Yahya Kemal kadar hücuma uğrayan bir şair bulmak da o kadar güçtür. Hele hem böylesine övülen, hem de öyle yerilen bir şahsiyete rastlamak galiba tamamen imkânsızdır. Kitab bize bunları bir defa daha, fakat bu sefer kat'î olarak gösterdi.

Hilmi Yücebaş'ın hazırladığı bu eser bir de irili ufaklı yüzlerce kişinin aynı mevzu ve aynı hudutlar içerisinde ne gibi farklar, nasıl aynıyetler gösterdiklerini tesbit ettiği için dikkate şâyandır.

Yahya Kemal için, hem de ilim adamlarımız tarafından bir kaç tahlil ve tetkik eserinin hazırlanmakta olduğunu yakından biliyoruz. Böyle olmakla beraber, hattâ onlar çıkmış olsalardı dahi, Yücebaş'ın derlemesi kitaplıklarda ayrı bir yer bulacak bir eserdir.

O yalnız Yahya Kemali değil, fakat asıl ehemmiyetiyle Yahya Kemal mevzuunda Türkiyenin düşünce ve san'ata karşı alâka seviyesini belirtmektedir.

MİLLİYET : 16 - Aralık - 1953
Tarık BUĞRA

Hilmi Yücebaş, bize zengin bir «Yahya Kemal Literatürü» kazandırdı. Böylece, Hilmi Yücebaş, değerli şair için yazılan eserlerin dokuzuncusunu vermiş oldu. Fakat bu yolda yazılanların, şüphesiz en büyüğü ve tabiîsi Yücebaş'ın eseridir. Çünkü 300 sayfalık eserin bir iddiası yoktur; müellif, samimî bir Yahya Kemal'cidir; onu tanımak, hakkında söylenenleri öğrenmek isteyenlere bir vesikalar hazinesi hazırlamıştır.

.., Bir çok sevenleri için sadece şiir ve bir az da nesirden ibaret olan Yahya Kemal, bu eserle okuyucuya biraz daha yaklaştırılmış ve sevdirilmiş oluyor. Hakkında bu kadar çok şey yazılmış, çizilmiş başka bir Türk san'atkârı göstermek mümkün olmasa gerek. Yahya Kemal o bahtiyar san'atkârlardandır ki, her nesil tarafından sevilmiş, eserleri ezberlenmiş bir insandır.

Hilmi Yücebaş gibi meraklı bir tetkikçinin hazırladığı bu eserle Yahya Kemal, gerçekten «bütün cepheleriyle» nesillere mal edilmiş sayılabilir.

SON SAAT : 16 - Aralık - 1953
Enver Naci GÖKŞEN

Bütün Cepheleriyle

YAHYA KEMAL

HİLMİ YÜCEBAŞ'IN 4 AY EVVEL YAYINLANAN BU ESERİ HAKKINDA

Matbuatın Mütaleaları

Yahya Kemal ve Kitabı

Vecdi BÜRÜN

Yorulmak bilmeyen bir gayretle şiirimize ve dolayısiyle onun belli başlı şahsiyetlerine ışıklar koşturan Hilmi Yücebaş, son olarak yayınladığı «Bütün cepheleriyle Yahya Kemal» adlı eseriyle; bütün aydınlarımızı devrimizin en büyük şairinin keşfi ameliyesinden faydalanmağa çağırmaktadır. Yücebaş, kitabının ön sözünde de belirttiği gibi, Üstad Yahya Kamal'e derin bir saygı ile bağlıdır ve bu büyük nefesli şairimizi esaslı bir izaha kavuşturan bir eserden kütüphanemizin mahrum bulunuşu, kendisini bu oldukça yorucu çalışmaya itmiştir.

Yücebaş, şairimizin lehinde ve aleyhindeki fikirleri toplamak ve onların aydınlatıcı rollerinde en ufak bir kayba uğramamalarını sağlamaktan yana son derece objektif davranmaktadır. Onun bütün ustalığını, araştırıcılığının hedefe doğru şuurlu yürütülüşünde ve onu kusursuz bir terkibin emrine verişinde görüyoruz.

Böyle bir eserin meydana gelmesinde terkibi yapanın en az, ayni hacimde bir eseri yazmak üzere yola çıkacaklar kadar ağır bir işle karşı karşıya kalacağını kabul etmemiz lâzımdır. Zira, üstad Yahya Kemal gibi yarım asırlık bir şiir hayatını doldurmuş bahtiyarlar için lehde ve aleyhde yazılanlar küçük bir tepe irtifaındadır. Mânalar yığınının içine dalarak, oradan değerli şehadetlerle ayrılmak elbette ki her araştırıcının harcı değildir.

Yücebaş, eserinin delâletiyle büyük Türk şairinin ve onun şiirlerinin huzuruna çıkaracağı münevverlerin minnettarlığını kazanacaktır.

SON SAAT — 27 - Kasım - 953

Hilmi Yücebaş'ın «Bütün cepheleriyle Yahya Kemal» başlığı altında yayınladığı kitap, içli şairimizin, lehinde ve aleyhinde yazılmış yazıları bir araya getiren faydalı bir eserdir. Muharrir, ön sözünde, Yahya Kemal'in «Yüz yıllara dayanacak sağlamlıkta» bir şair olduğunu söylüyor. Hakkı var.

.., Hülâsa Yahya Kemal, Hilmi Yücebaş'ın da dediği gibi, «yıllarca ağızlarda dolaşan seçkin mısralarıyla, renk ve ahenk bakımından edebiyatımıza yenilikler getiren» büyük bir şairimizdir ve onun eseri de, Divân Edebiyatını, yeni ve şuurlu bir devam halinde bu güne bağlayan muazzam bir eserdir.

Bu muazzam esere, gelecekten ibaret üçüncü bir bu'ud, ve beşerî bir müessirlik hassası katmak vazifesi ise, bu günün genç şairlerine düşüyor.

YENİ SABAH: 30 - Kasım - 1953
Nazım KEMAL

Hilmi Yücebaş, bu eserinde dikkat ve zaman isteyen yorucu bir derlemede bulunmuştur. Yücebaş'ın kitabı, bir derleme mahsulü olduğu için, müellifi hesabına tamamiyle objektif bir mahiyet taşımaktadır.

Yücebaş, maksadını tamamiyle ve başariyle yerine getirmiş, kıymetli şairin gerçekten her cephesini önümüze koyan bir eseri bize kazandırmıştır.

Kendisine, edebiyatımız hesabına teşekkür ederiz.

VATAN : 30 - Kasım - 1953
Sadun Galip SAVCI

Bütün Cepheleriyle

YAHYA KEMAL

Hilmi Yücebaş'ın büyük şairimizi Bütün Cepheleriyle inceleyen bu eserinde : (285) şair ve muhariririmizin görüşü ile Yahya Kemal'in hayatı ve san'atı, şiirlerinin tahlil ve tenkidi, Edebiyat tarihlerimizdeki yeri Fıkralar ve Nükteler, bir çok şairlerimizin üstada dair manzum şakaları ve nazîreleri, Yahya Kemalle 7 mülâkat, üstadın seçme şiir ve müsahabeleri, Mütalealar, ihtisaslar ve Hâtıralar vardır. Mevcudu pek az kaldığından almakta acele ediniz 304 Sayfa, 250 Kuruş.

İNKILÂP KİTABEVİ

HİLMİ YÜCEBAŞ'ın basılan diğer eserleri

1 — Trakya Köylerinde	: 1935	(Mevcudu kalmamıştır.)	
2 — Namık Kemal ve Vatan Sevgisi	: 1937	»	»
3 — Tekirdağlı Şairler	: 1939	»	»
4 — Gazi Osman Paşa ve Plevne	: 1943	»	»
5 — Mithat Paşa	: 1944	»	»
6 — Türkün Sesi	: 1945	»	»
7 — Namık Kemal	: 1946	»	»
8 — Milli Şairimiz Mehmet Emin YURDAKUL	: 1948	»	»
9 — Bütün Cepheleriyle : RIZA TEVFİK	: 1950	»	»
10 — Bütün Cepheleriyle : CEMAL NADİR	: 1950	»	»
11 — Bütün Cepheleriyle : YAHYA KEMAL	: 1953 (Az kalmıştır).		

PEK YAKINDA

Trakya'nın Bektaşi
ve
Kızılbaş Şairleri

Dizgi ve Baskı: Türkiye Ticaret Matbaası KAPAK BASKISI : BİLDİK BASIMEVİ

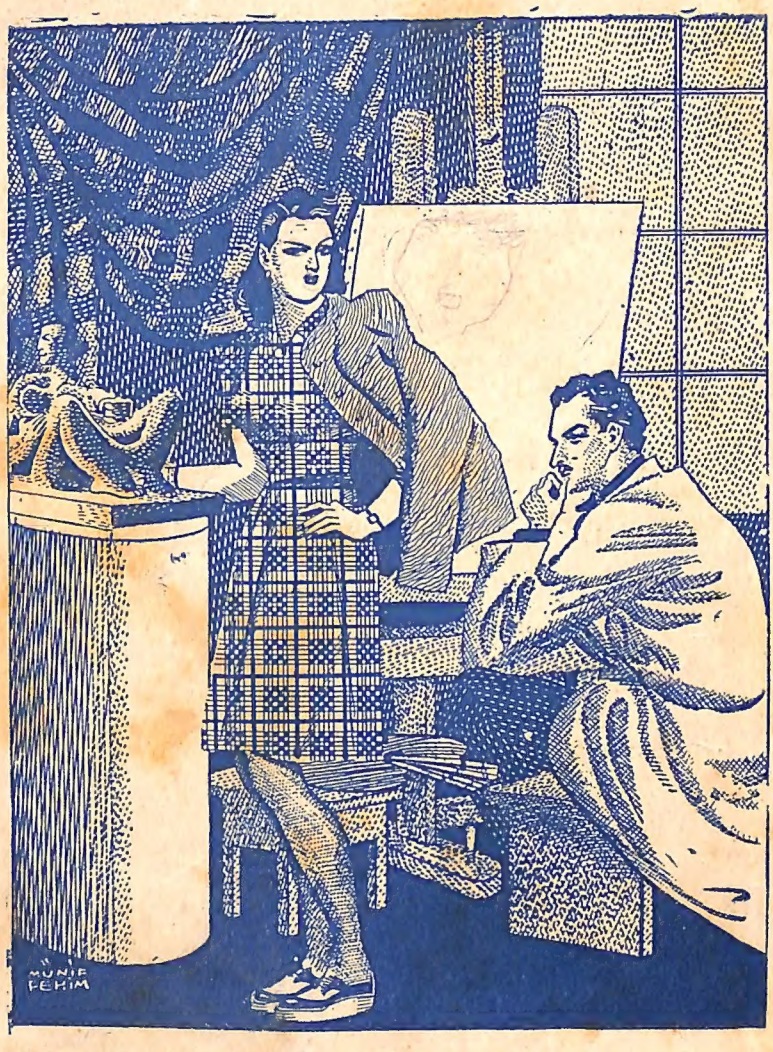

Erkek – Kirli çamaşırların ortaya dökülmüş, çok yüz kızartıcı şeyler duydum...
Kadın – Neymiş o kirli çamaşırlar dediğin şey, politika mı yapıyormuşum?...

***

PARTİLER

Halkçılar fis kos ederken M. P. Yârânı ile
D. P. meydan okuyor doğrusu aslancasına
Hele geçsin de seçimler görelim âkıbeti:
Gülelim, vech-i abûsun dökülen mancasına!

FİGANİ BABA